Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov.

Issued daily except Sundays and Holidays.

THE LIBRARY OF THE
JUN 30 1928
UNIVERSITY OF ILL.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredniški in upravniški prostori: 2657 S. Lawndale Ave.

Office of Publication: 2657 South Lawndale Ave. Telephone, Rockwell 4904

LETO—YEAR XXI.

Cena lista je $6.00

Entered as second-class matter January 23, 1918, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

Chicago, Ill., četrtek, 28. junija (June 28), 1928.

Subscription $6.00 Yearly

ŠTEV.—NUMBER 151

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

Demokratska kastrola ozmerjala petrolejski kotliček

Voditelji oslovske politike pozivajo Izrael, naj se vrne h koritu po osmih suhih letih. Grmenje v Houstonu. Butlegarji morali povišati cene.

Houston, Tex.—V torek zvečer je silno grmelo v Houstonu, kjer so zbrani generali demokratskih vojskinih trum. Grmelo je v zborovalni dvorani in grmelo — resnično grmelo — je nad dvorano in Houstonom, ko je razsajala nevihta in se je med treskanjem in grmenjem ulila ploha na mesto. Bilo je dovolj mokrote na vseh koncih in krajih. . .

Medtem ko je v oblakih neba grmel Elija, je na demokratski konvenciji grmel "keynoter," otvoritveni govornik, Claude G. Bowers, urednik demokratskega "The New Worlda" iz New Yorka. Govornik je klical Jeffersona, Jacksona in Wilsona, naj vstanejo iz groba in vodijo vojskine trume demokratov nad republikance, jih pomandrajo v prah in odprejo vrata Bele hiše, da se izstradani jackass po osmih letih spet vrne k polnim jaslim.

Ako je petrolejski kotel kdaj slišal vse svoje črne grehe, jih je slišal v tej uri — govor je bil po radiu razširjen po vsej Ameriki — ko mu jih je naštel sajasti demokratski lonec.

Tukaj slede "biseri" demokratskega gromovnika:

"Zadnjih sedem let in pol ameriške administracije je gnilih brez primere. — Mi smo mobilizirani za vojno proti privilegijem in ropu . . . Privilegij in rop sta dvojčka zlatega prahu (republikanske) normalnosti . . . Republikanska organizacija se nasičuje s korupcijo in zločinstvom . . . Sovražnik gre v boj rešen vseh dolgov, ker je Harry Sinclair plačal njegove dolgove . . . Denar, ki je bil dovoljen na bolne in ranjene vojake, je bil zapravljen v orgijah s pijanimi vlačugami . . . Naša zasluga je, da je bil razkrit petrolejski škandal in da so krivci prišli pred sodišče . . . Dajte nam vlado v roke in mi posvetimo v vsako luknjo in razpoko . . . Osem let so stali republikanci med razvalinami farmarstva in storili niso nič . . . Sijajni rekord naše (Wilsonove) osemletne vlade je slavno solnce napram umazanemu ozadju osmih let privilegija in ropa . . . Nazaj k Jeffersonu, nazaj po starih stezah, nazaj k ustavni svobodi! Mi gremo nazaj in stari mejniki so naš kažipot, oni mejniki, ki niso delali meje med sloji, dokler ni pittsburški Bratiano (Mellon) sklenil, da pretvori ameriške farmarje v rumunske kmete v svrho, da ložje napolni z zlatom skrinje svoje ponosne kaste! . . . Debata je zaključena in zdaj pograbimo za meč. Čas je prišel; ura bitke je odbila. Kdor se obotavlja, je strahopetec in kdor dvomi v našo zmago, naj bo proklet! V svoje šotore, o Izrael!"

Tako je grmelo. A glej čuda! Gromovnik je bil tako ogorčen vsled republikanskih hudobij in grdobij, da je čisto pozabil na — prohibicijo, ki je ustvarila v Ameriki korupcijo vseh korupcij in katero ves demokratski jug tako sveto zgovarja. Niti ene besedice . . .

Toda Bowers prihaja iz New Yorka, iz kraljestva Smitha, kjer je prohibicija prokleta. In končno — gostoljubni Houston je suspendiral prohibicijo za časa konvencije kakor je to storilo gostoljubno Kansas City. Tako velik je bil naval na zaloge ljute pijače takoj prvi dan, da so morali butlegarji povišati cene, nakar so se javno v časopisih oprostili, češ nekaj je bilo treba storiti, kajti v zalogi je samo 36,000 steklenic žganja!

Stavkokaz obstrelil dekleta v Kenoshi

Razburjenost v Kenoshi velika. Unija zahteva, da se tujezemski stavkokaz deportira v deželo, iz katere je prišel.

Kenosha, Wis. — Gdčna. Siama Helli, uslužbenka Kenosha Steam Bath kompanije, je bila preluknjana s svinčenim zrnom, ko se je zvečer peljala v družbi Alan Steeleja. Streljal je nanjo Emil Mittman, stavkokaz pri Allen A. kompaniji, iz zasede. Alan Steele je odpeljal Hellijevo v bolnišnico. Njeno stanje še ni določeno, ko ta vest odhaja v list. Znano je le toliko, da jo je svinčeno zrno zadelo v obraz in v tilnik.

Hellijeva se je v družbi Steeleja vračala domov s plesa. Ko sta se peljala mimo Mittmanovega doma, so padli streli. Steele je bil zadet v roko, kljub temu je peljal bolj ranjeno Hellijevo v bolnišnico. Napad je bil izvršen brez vsake provokacije. Dvojica se ni mogla braniti, ker ni imela nobenega orožja.

Naslednji dan je bilo veliko razburjenje v mestu. Unija pleteninarskih delavcev je bila večkrat pozvana telefonično in so izražali svoje ogorčenje nad zavratnim napadom.

Unijski odborniki naznanjajo, da se proti Emil Mittmanu uvede postopanje za deportacijo v stari kraj. Mittman je tujezemec. Amerika ne potrebuje še tujezemskih stavkokazev, ki radi sežejo po orožju in streljajo na poštene delavce.

Delavci v Kenoshi v boju z mestno upravo

Zahtevajo, da jim governer pomaga odstaviti nesposobne mestne odbornike.

Kenosha, Wis. — Organizirani delavci v Kenoshi so organizirali odbor tisoč članov in poverili temu odboru akcijo za odstavitev sedanje mestne uprave. Odbor je v torek brzojavno povabil governerja Zimmermanna na kooperacijo, da Kenosha dobi sposobno upravo, ki bo gospodarila v interesu vseh prebivalcev in ne samo v interesu Allen A. kompanije in drugih tovarnarjev.

Mestni odbor, ki šteje pet članov in mestni poslovodja C. M. Osborn sta obtožena, da zanemarjata svoje dolžnosti. Mestni pravdnik Randall in njegov pomočnik Cavanaugh sta že podala ostavko, ko jima je delavski odbor dokazal, da sta obenem odvetnika Allen A. kompanije, ki je izprla organizirane delavce pred dvajsetimi tedni v svoji tovarni za izdelovanje nogavic in drugih pletenin.

EKSPLOZIJA V TOVARNI.

Štirje delavci ubiti.

Thompsonville, Conn., 27. jun. — Štirje delavci, uposleni pri New England Fire Works Manufacturing kompaniji so bili včeraj ubiti, ko je eksplozija smodnika razdejala tovarno.

Kaj pravijo sovjeti o Smithu.

Moskva, 27. jun. — "Al Smith, demokratski kandidat za predsednika Združenih držav, je dober in energičen demagog iz revnih staršev, ki zdaj izrablja svoje skromno rojstvo za dosego predsedniške službe kot navaden človek. Smith obsoja malo korupcijo v lokalnih organizacijah, je pa uslužen napram velikemu kapitalu." — Tako sodi "Pravda," glasilo ruske komunistične stranke.

Odslavljanje neorganiziranih stavbnih delavcev

Mesto njih so dobili delo organizirani stavbinski delavci.

Baltimore, Md. — Pet in dvajset stavbinskih delavcev — tesarjev, električarjev, vodovodnih monterjev in drugih, ki so delali pri rekonstrukciji mestnega učilišča, so bili odslovljeni, ker so zastopniki organizacij stavbinskih delavcev protestirali pri županu Broenigu. Ta je zopet šel k stavbinskemu podjetniku in mu razložil, da to ne gre, da bi pri mestnih zgradbah delali neorganizirani delavci. Posledica županovega ugovora pri podjetniku je bila, da so bili odslovljeni neorganizirani delavci, mesto njih pa najeti organizirani.

Hidroelektrične naprave se razvijajo hitro

Ta razvoj pokazuje jasno in razumljivo, zakaj peša premogovna industrija.

Washington, D. C. — Zvezna komisija za električno silo pokazuje v svojem poročilu, da je proizvodnja električne sile z vodno silo ali izpreminjanje vodne sile v električno v mesecu maju nadkrilila dozdaj vse v tem pogledu.

V enem mesecu je bilo producirano več električne sile kot kdaj preje. In sicer je bilo producirano 2,940,000,000 kilowatnih ur. Dnevna produkcija električne sile je bila v tem mesecu največja. Ako bi se ta električna sila izpreminjala s pomočjo parne sile, to je iz parne v električno, tedaj bi bilo treba rabiti premog, in sicer bi potrebovali 2,700,000 ton premoga.

Kaj pomeni, ako se v enem mesecu porabi **dva milijona sedem sto tisoč ton manj premoga**, pove dejstvo, zakaj rudarji delajo samo po par dni v tednu, nekateri premogovniki so pa zaprti za nedoločen čas, in zakaj industrijalci smatrajo, da je prišel ugoden čas za naskok na rudarsko organizacijo.

Premogova industrija je obsojena na smrt. To je ravnotako, kakor so se konji in težki tovorni vozovi in kočije morale umakniti avtom in tovornim avtom. Redka prikazen je danes konj na cesti v mestu in ravnotako redka prikazen bo v deset letih od sedaj premogovnik, v katerem bodo kopali premog in ga razvažali v daljna mesta.

Bela Kun obsojen v kratek zapor.

Dunaj, 27. jun. — Bela Kun, bivši predsednik sovjetske vlade na Ogrskem, je bil včeraj obsojen na tri mesece zapora iz razloga, ker je prišel v Avstrijo brez dovoljenja in ponaredil potni list. Dva meseca, katera že sedi, se mu vštejeta v kazen, nato pa bo poslan v Rusijo. Obravnava je bila zanimiva. Kun je zanikal krivdo in rekel je, da vse, kar je storil, je storil v interesu proletarijata. Rekel je, da se Italija in Ogrska pripravljata na vojno s sovjeti. — Bela Kunova afera je povzročila krizo v avstrijski vladi. Justični minister dr. Dinghofer je podal ostavko, ko je bil kritiziran, ker je odklonil zahtevo ogrske vlade za izročitev Kuna ogrskim oblastem. Kriza je bila poravnana, ko je Seipel sprejel ostavko in dr. Dinghofer je bil imenovan predsednikom vrhovnega sodišča.

Mati in sin se zadušila s plinom.

Chicago. — Mary Aloe, stara 34 let in njen 14letni sin sta bila v torek najdena mrtva v svojem stanovanju, 938 E. 76 st. Soba, v kateri sta ležala, je bila polna plina, ki je uhajal s kuhinjske peči.

KUPONOREZCI ZADOVOLJNI S PROSPERITETO

Mednje se razdeli zopet šeststo milijonov dolarjev več sredi leta kot leta 1926.

Chicago, Ill. — Kuponorezci in bankirji so lahko zadovoljni s prosperiteto, ki se je tudi letos, v letu brezposelnosti za delavce razlila prek dežele in se nastanila kot ponavadi pri njih.

Izplačane obresti in dividende za prvih šest mesecev v letu 1926 znesejo $2,875,405,000. To je šest sto milijonov dolarjev več kot v prvi polovici leta 1926. Nikdar v zgodovini ni še vladajoči razred se veselil tako ogromnega harača, kajti v letu 1914 so obresti in dividende v celem letu znesle le $1,786,376,000. Ni čudo, ako se zagovorniki in podporniki kapitalističnega gospodarskega sistema bahajo s prosperiteto vpričo velike brezposelnosti delavnega ljudstva in revščine. Kadar bodo izplačane obresti in dividende še za mesec julij, bo med posedujoči razred razdeljenih $3,475,495,000. To pomeni, da bodo prejeli šest sto milijonov dolarjev več kot v prvih sedem mesecih leta 1927.

Naslednja tablica nam predočuje, koliko dividend in obresti je bilo izplačanih vsak mesec prvih sedem mesecev leta 1928 in 1927.

Dividende—Obresti	1928	1927
Januar	$ 750,200,000	$ 679,850,000
Februar	[illegible]	242,850,000
Marec	428,900,000	346,870,000
April	541,250,000	469,100,000
Maj	394,850,000	322,706,000
Junij	467,225,000	365,173,000
Julij	[illegible]	350,000,000
Skupaj	$3,475,495,000	$2,867,049,000

Amundsena se našli?

Ribiči so ga baje opazili na ploči ledu. Nobile misli, da je "Italia" zgorela.

Oslo, Norveška, 27. jun. — Moštvo neke ribiške ladjice je poslalo nepotrjeno vest, da je opazilo Amundsena in njegove tovariše na ploči ledu južno od Svalbarda. Amundsen s tovariši je bil v tistem momentu zaposlen s popravljanjem letala. To je prva vest o Amundsenu, ki je 18. junija poletel s petimi Francozi vred na ledeni sever, da poišče Nobila in od takrat ni glasu o njem.

Rešilne ekspedicije na Špicbergih so morale včeraj ustaviti vse delo vsled goste megle.

Rim, 27. jun. — Agentura Stefani je objavila poročilo gen. Nobila, ki pravi, da je po njegovi sodbi "Italia" nedvomno zgorela, ko jo je veter odnesel z osmimi možmi vred 25. maja. Nobileva grupa je par ur kasneje, ko se je ločila od zrakoplova, opazila dim v daljavi. Iz tega sodi Nobile, da se je tank z bencinom razletel in kar je bilo gorljivega v zrakoplovu, je zgorelo.

MALA ENTENTA OBSODI VOJNO.

Čehoslovakija, Rumunska in Jugoslavija se izrečejo za Kelloggovo pogodbo proti vojni.

Bukarešt, Rumunska. — V političnih krogih postoji mnenje, da se mala ententa — Čehoslovakija, Rumunska in Jugoslavija — izreče za Kelloggovo pogodbo, da se postavi vojna izven zakona. Nicholas Titulescu, rumunski zunanji minister, se je izrazil, da te tri dežele sprejmejo Kelloggovo pogodbo, da se izreče obsodba vojne in proglasi za necivilizatorično sredstvo.

Letalec se ubil.

Riverside, Cal., 27. junija. — Lincoln Draper, armadni letalec, se je včeraj tukaj ubil, ko je njegovo letalo iz višine 250 čevljev padlo na zemljo.

Krojaška tvrdka doživela poraz na sodišču

Ni mogla dokazati, da je organizacija prelomila pogodbo.

Milwaukee, Wis. — David Adler & Sons Co., je izprla krojaške delavce, organizirane v organizaciji krojaških delavcev Amalgamated Clothing Workers pod pretvezo, češ, da je organizacija prelomila pogodbo. Ta izpor se je zdaj izpremenil v zmago za delavce. Tvrdka ni mogla na sodišču dokazati, da je delavska organizacija prelomila pogodbo. Sodnik je svetoval tvrdki, da naj se vrne nazaj k organizaciji in naj se ravna po pogodbi. Tvrdka je imela deset let pogodbo z organizacijo krojaških delavcev, dokler se niso nekega dne vodstva tvrdke prijele muhe in je delavce izprla pod napačno pretvezo.

Uspeh organizacije krojaških delavcev pokazuje, da se organizator Frank Rosenblum ni bahal, ko je rekel spomladi, da se morajo nekateri podjetniki v Milwaukeeju učiti, da je zanje bolje, ako žive z unijo v miru kot v sovraštvu.

Propaganda glavnih strank na ljudske stroške

Za socialiste, komuniste in druge opozicijonalce se ne skrbi tako.

Washington, D. C. — Ravnokar je izšel dodatek kongresnega zapisnika. V tem dodatku je tiskana platforma republikanske stranke in otvoritveni govor senatorja Fessa, senatorja Mosesa, trajnega predsednika konvencije republikanske stranke v Kansas Cityju.

Uvod pripoveduje, da je dne 29. maja, preden se je kongresno zasedanje zaključilo, demokratični senator Harrison stavil predlog, ki je bil soglasno sprejet, da se v kongresni zapisnik zanesejo govori začasnega in trajnega predsednika in platformi obeh glavnih strank.

Vsled tega zaključka si bodo demokratje in republikanci prihranili precej denarja na poštnih stroških, ker se lahko govori in platforme pošiljajo poštnine prosto in sicer na račun vlade. Ta dogodek, dasi je malenkosten, pa pokazuje, kar socialisti že zdavnej trdijo, da obe stari stranki igrata pod enim klobukom, in da bo oni, ki bo glasoval za demokratične ali republikanske stranke, vrgel svojo glasovnico v peč, ker je vseeno, ako glasuje za demokrata ali republikanca, ker obe stranki zagovarjata in podpirata sedanji gospodarski sistem.

USPEHI RUDARSKE ORGANIZACIJE V COLORADU.

Organizator Tetlow poroča o majhnih uspehih.

Denver, Colo.—Percy Tetlow, organizator rudarske organizacije United Mine Workers, ki je bil premeščen iz Zapadne Virginije v Colorado potem, ko so podjetniki v Zapadni Virginiji razbili rudarsko organizacijo, poroča, da organizacija napreduje v premogovnikih Rocky Mountain kompanije. To kompanijo kontrolira ženska, ki je naklonjena delavski strokovni organizaciji. Protidelavska politika kompanije se je izpremenila po zadnji rudarski stavki.

Pet žensk umorjenih v Franciji.

Pariz, 27. jun. — Francoska policija ima problem novega Bluebearda. Neki Jerome Drat je obtožen, da je umoril pet zaročenk v svoji vili v Marseillesu. Vse zaročenke so bile nad 40 let in imele so denar. Morilec še ni ujet. Policija je našla dve trupli v kleti vile.

ZELO TESNA PREPOVED V W. VIRGINIJI

Sodnijska prepoved prepoveduje rudarjem vsak poizkus, ne glede, kako je miren in ustaven, pridobiti stavkokaze, da opuste stavkokaštvo in se pridružijo stavkarjem.

Chicago, Ill. — V dveh premogovnikih Elm Grove kompanije blizu Wheelinga, W. Va. so rudarji na stavki. Kompanija se trudi obratovati premogovnike s stavkokazi. Unija za ameriške civilne svobodščine poroča, da je bila proti stavkujočim rudarjem izdana sodnijska prepoved, ki prepoveduje rudarjem celo prositi stavkokaze, naj opuste grdo in izdajalsko delo. Unija za Ameriške civilne svobodščine izjavlja, da je ta sodnijska prepoved najbolj ostra, kolikor jih je bilo dozdaj izdanih v zgodovini delavskega gibanja.

Stavkarjem ni le prepovedano stopiti na kompanijsko lastnino, ampak se jim prepoveduje celo stopiti na ceste in pota, ali drug prostor, ki se drži kompanijske lastnine. Prepoved vsebuje 1,500 besed, ki samo pripovedujejo, kaj stavkujoči rudarji ne smejo.

V splošnem postaji mnenje, da bo ta sodnijska prepoved zakrivila, da bo marsikateri stavkujoči rudar vržen v zapor. Take sodnijske prepovedi pokazujejo, kako mogočno orožje je glasovnica za delavce. Ako bi delavci oddali v jeseni deset milijonov glasov za kandidate socialistične stranke, tedaj bi se mogoče marsikateremu sodniku zablisknilo v glavi, da ne bo kmalu več izdajal sodnijskih prepovedi proti stavkujočim delavcem, ker bodo kongres in državne legislature omejile moč sodnikov.

Senator Moses je pravcati Mojzes

On obljubi vse kot svetopisemski Mojzes.

Washington, D. C. — Senatorja Mosesa, ki je zelo razočaran, da ga ni republikanska konvencija nominirala za predsedniškega kandidata, so predstavili dne 22. junija Hooverju, predsedniškemu kandidatu republikanske stranke. Moses vidi vse republikansko. Obljubil je, da bodo novoangleške države glasovale za Hooverja, da Al Smith še celo ne bo imel večine v državi New York, države, ki meje na novoangleške, bodo pa glasovale za Hooverja zaradi vprašanja prohibicije. Hoover se pripravlja, da zapusti Washington dne 5. julija in se odpelje v Paolo Alto. Tam ga obvestijo, da ga je republikanska stranka nominirala. Tam se bo tudi zahvalil v daljšem govoru za čast, ki mu jo je izkazala republikanska stranka. V tem govoru bo tudi povedal svoje misli, kaj nejasne točke v platformi republikanske stranke pomenijo. Na potu proti zapadu bo tudi konferiral s predsednikom Coolidgem v Brulu, Wis. S političnim gospodarjem Varom se je že razgovoril.

Mandžurski vodja prosi za mir.

Šangaj, 27. jun. — General Čang Hsuehliang, sin diktatorja Čangtsolina in sedanji governer Mandžurije, je včeraj brzojavil nacionalistični vladi, da je pripravljen skleniti mir. Generalissimo Kajšek je odpotoval v Peiping ali bivši Peking, kjer bo konferiral s kristjanskim generalom Feng Juhsiangom.

Samomor radi brezposelnosti.

Chicago. — Albert Czervonka, star 46 let, se je v torek obesil na svojem domu, 2020 N. Robey st. Vzrok samomora je bila brezposelnost.

Sabotažni proces v Moskvi gre h koncu

Glavni obtoženec, bivši lastnik premogovnikov, zaslišan zadnji.

Moskva, 27. jun. — Lazar Rabinovič, bivši lastnik premogovnikov v Doncu in glavni obtoženec v sabotažnem procesu, je bil včeraj zaslišan pred sodiščem v Moskvi. Rabinovič, ki je obtožen, da je bil on vodja vse sabotaže v premogovnikih in član mednarodne zarotniške organizacije caristov, je bil zaslišan zadnji med obtoženci.

Sodna dvorana je bila polna delavcev, ki so hoteli slišati zagovor glavnega sabotažnika. Rabinovič pa je vse presenetil, ko se je takoj v začetku izpraševanja spustil v prepir s tožiteljem Krilenkom in ga drzno zafrkaval. Krilenko ga je opozoril, naj pusti podrobnosti in se drži stvari.

"Ker mi grozite s smrtjo, mislim, da si lahko vzamem nekaj vašega časa," je odgovoril Rabinovič.

"Kaki nagibi so vas vodili k početju in kaj ste mislili končno doseči?" ga je vprašal Krilenko.

"Dosegel sem končno smrt," je bil ironičen odgovor. Krilenko se je nasmejal in pokimal. Nato je tožitelj opozoril Rabinoviča, da je imel visoko uradno službo za časa carja.

"Da, imel sem službo, katero je bilo pravtako lahko doseči, kakor sem kasneje dosegel visoko službo od vrhovnega sveta narodne ekonomije v sovjetski socialistični republiki," je odgovoril Rabinovič. Lenin ga je priporočil za službo poslovodje nacionaliziranih premogovnikov.

"Kaki so bili vaši odnošaji z delavci pred revolucijo?"

"Leta 1904 sem dal delavcem osemurnik, toda ko so delavci začeli delati samo osem ur, so bili tako pijani vodke, da sem bil primoran podaljšati delavnik nazaj na deset ur."

Te Rabinovičeve besede so izzvale gromovit smeh po sodni dvorani. Končno ga je Krilenko vprašal:

"Kako ste postali milijonar? Kdo vam je pomagal? Kako je nameščenec prišel do špekulanta?"

"Marsikaj lahko pride na svetu. Poglejte na primer: jaz, visoko spoštovani sovjetski poslovodja sem danes jetnik. Brez malega deset let ste me hvalili kot največjega strokovnjaka v rudarstvu v Sovjetski uniji, danes me pa hočete ustreliti."

Rabinovič je star 68 let.

PODSUTI RUDAR REŠEN IZ PREMOGOVNIKA.

Rešilci so delali štiri ure s krampi in lopatami.

Pikesville, Ky. — Rudar Henderson Ayres se ima zahvaliti svojim tovarišem, da je še živ. Šel je v premogovnik, da si nakoplje premoga za svoje potrebe. Njegovi tovariši so ga pogrešali en dan, pa so ga šli iskat. Našli so, da se je uhod v premogovnik pogreznil. Zbralo se je večje število njegovih tovarišev, ki so kopali skozi štiri ure z lopatami in krampi, ko so zaslišali glas svojega tovariša. Kmalu nato so prodrli do njega in ga rešili iz groba.

Nad dvesto oseb obtoženih kršitve prohibicije.

South Bend, Ind. — Veleporota v severnem sodnijskem distriktu je predložila zveznemu sodniku Thomas W. Slicku nad dvesto obtožb proti kršilcem prohibicijske postave. Preiskava je trajala skoro tri mesece.

Med obtoženci sta Joseph Allie, bivši zvezni prohibicijski agent, in Richard Kruse, bivši policijski načelnik v Michigan Cityju, Ind.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicaga) $6.00 na leto, $3.00 za pol leta; Chicago in Cicero $7.50 na leto, $3.75 za pol leta, in za inozemstvo $9.00.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657-59 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada $6.00 per year; Chicago $7.50, and foreign countries $9.00 per year.

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

236

Datum v oklepaju n. pr. (May 31-1928) poleg vašega imena na naslovu pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovite jo pravočasno, da ne vam ne ustavi list.

VSI NARODI POVABLJENI PODPISATI PROTIVOJNO POGODBO.

Državni tajnik Kellogg je obelodanil protivojno pogodbo, ki se podpiše dne 14. julija. Predgovor k pogodbi pove, da so povabljeni vsi narodi podpisati ta protivojni pakt.

Predgovor se čita: "Globoko zavedajoč se svoje svete dolžnosti za povspeševanja blagostanja človeštva; v prepričanju, da je prišel čas, da se odločno obsodi vojna kot orodje narodne politike kot tako in da se trajno nadaljujejo miroljubni in prijateljski stiki, ki zdaj postoje med njimi.

"Prepričani, da se vse spremembe v njih stikih in odnošajih drug do drugega iščejo z miroljubnimi sredstvi in da bo posledica miroljubnega in rednega procesa, in da se vsaki sili, ki bo potem povspeševala narodne interese s pomočjo vojne, odklonijo vse koristi, ki jih daje ta pogodba.

"Upajoč, da bo njih zgled služil v spodbudo, da se vsi drugi narodi na svetu pridružijo temu človeškemu prizadevanju in s pridruženjem sedanji pogodbi, ko postane veljavna, pridružijo svoja ljudstva v krog njenih dobrotvornih določb, in na ta način združijo vse civilizirane narode na svetu v splošni obsodbi vojne kot orodje njih narodne politike (sile)

"so sklenile pogodbo" . . . itd.

Berilo pogodbe je zelo kratko. Prvi člen se čita: "Pogodbene stranke izjavljalo svečano v imenu svojih ljudstev, da obsojajo vojno za reševanje mednarodnih sporov in se ji odpovejo kot sredstvo narodne politike v medsebojnih stikih druga do druge."

Drugi člen se čita: "Pogodbene stranke pristanejo na to, da se ne bo izravnava ali rešitev sporov ali konfliktov ne glede na izvor in ne glede kakšne vrste so in ki se lahko pojavijo med njimi, nikdar reševala na drug način kot z mirovnimi sredstvi."

Tretji člen se čita: "Ta pogodba, ki je postala veljavna, kot je predpisano, naj ostane odprta tako dolgo kot je potreba, da se ji pridružijo vse druge sile na svetu. Vsako orodje, ki dokazuje pridruženje kakšne sile naj se položi v . . . in pogodba naj postane takoj veljavna med silo in drugimi silami, ko je položena."

Kellogg je poslal pogodbo Avstraliji, Belgiji, Kanadi, Čehoslovakiji, Franciji, Nemčiji, Veliki Britaniji, Indiji, Irski svobodni državi, Italiji, Japonski, Novi Zelandiji, Poljski in Južni Afriki.

Te države so povabljene, da jo podpišejo dne 14. julija. S tem pa ni rečeno, da drugi narodi, katerim ameriški državni tajnik ni poslal pogodbe, da jo podpišejo, niso povabljeni, da jo podpišejo.

Jugoslavija, Sovjetska Unija, Turčija, Kitajska in druge države, katerim ni bila poslana pogodba, so ravnotako povabljene, da jo podpišejo, kot one, katerim je tajnik Kellogg poslal pogodbo. To potrdi predgovor pogodbe in pogodba sama tudi.

Jugoslavija ima ravnotako priliko podpisati pogodbo, kot jo ima Italija, da ne bodeta reševali sporov med sabo z vojno, ampak edino le z mirovnimi sredstvi, in tako pokazati, da sta pri volji storiti prvi korak za odpravo vojn.

Vprašanje je tu: Ali bodo države sploh podpisale pogodbo, ali se bodo pa izgovarjale, da jo ne morejo podpisati, ker ni praktična za sedanje čase? Nekatere jo bodo mogoče podpisale, druge pa bodo poleg navedenega vzroka navedle še druge, da jo podpisati ne morejo. Najbrž se zopet pokaže, da je nemogoče odpraviti vojne, dokler je uveden kapitalistični gospodarski sistem blagovne produkcije in distribucije z vsemi zli, ki izvirajo iz njega.

Zadnja vojna je bila velika šola za narode in velekapitaliste. Kapitalisti so se naučili, da bi vojna v bližnji bodočnosti mogoče prinesla tako velike preobrate, da bi bil ves gospodarski sistem strmoglavljen in človeštvo skoraj uničeno, kajti v bodoči vojni ne bodo padali samo vojaki na fronti, ampak tudi ljudje zadaj za fronto. Po vojni so izumili strupene pline, ki ležejo na zemljo in uničijo ne samo živa bitja, ampak pokončajo celo vse rastline in svet izpremene v golo puščavo. Te vrste plin je bil sicer izumljen v Ameriki, a najbrž ga imajo že vsi narodi, kajti priprave za vojskovanje s kemikalijami, kar vključuje tudi vojskovanje s plini, cveto povsod.

Pogodba, ki jo je predložil ameriški državni tajnik za obsodbo vojne kot sredstvo narodne politike za izravnavanje sporov, ki se pojavijo med raznimi državami, najbrž pokaže, da so diplomatje zelo iznajdljivi v lepih besedah, kadar je treba prikriti svoje prave misli.

VESTI IZ NASELBIN

Odmevi s konvencije SSPZ.

Herminie, Pa. — Sedma redna konvencija SSPZ je končana. Kaj se je dobrega storilo, bo pokazala bodočnost, namreč prihodnja štiri leta. Zadovoljilo se gotovo ni vsemu članstvu, ker vse zadovoljiti je gotovo težka stvar. Jaz sam nisem bil zadovoljen z vsemi sklepi konvencije, pa ker večina odločuje in manjšina se ji mora podati, moramo biti pač zadovoljni.

Takoj ko sem prišel domov, sem čul izraze nekaterih članov, ki niso zadovoljni z nekaterimi sklepi konvencije. Na 6. redni konvenciji v Clevelandu, Ohio, je bilo veliko navdušenje za združenje, iztrebili so vse gl. odbornike, kateri so delali proti združenju in nadomestili z onimi, kateri so se izkazali, da so za združenje. Na sedanji konvenciji je bilo pa ravno obratno, bili so izvoljeni v odbor tisti, kateri so proti združenju, ako ne vsi, vsaj večina. Med glavnimi odborniki, kateri so bili na 6. redni konvenciji navdušeni za združenje, so ostali le še trije, kateri niso menjali svojega prepričanja. Mogoče se na prihodnji konvenciji zopet presuče.

Ker nisem bil dobro poznan med delegati, sem marsikaj slišal, kar me je zanimalo. Precej sovraštva in podtikanja je bilo slišati proti predsedniku Somraku. Gotovo zato, ker je vedno navdušen za združenje. Ako bi on menjal svoje prepričanje, kakor so storili drugi, bi mogoče bil dober mož, in bi bil še lahko morda izvoljen predsednikom, ker je pa ostal na svojem mestu, da je bil in bo za združenje, je pa prenevaren, da bi bil odbornik, kajti, ako je odbor za združenje, bi se lahko pripetilo, da bi res prišlo do združenja. Da pa ne bo kdo mislil, da se jaz potegujem za Somraka, in da mi ni povolji novo izvoljeni predsednik, povem na tem mestu, da ni tako. Ker sem sam govoril z novo izvoljenim predsednikom, sem vidil v njem njegovo dobro voljo in imam zaupanje vanj, da bo dobro vodil našo organizacijo; kot urednik in advokat bo tudi gotovo zmožen. Rečem pa, zakaj struno tako napenjati proti osebi, v kateri ni dokazov, da bi delala v škodo organizacije?

Konvencija je bila mirna, vse je šlo jako gladko, samo pri treh važnih točkah se je malo zastalo, kakor združenje, bolniška podpora in radi stavkokaštva. — Postreženi smo bili jako dobro, tako da bolje nismo mogli biti. Več delegatov se je izrazilo, da so bili že na večjih konvencijah, pa še niso bili nikjer tako dobro postreženi kot na sedajni. Zatorej izrekam omenjeni naselbini iskreno zahvalo za vso čast in postrežbo, katero so nam izkazali, posebno se pa še zahvaljujem družini Tuč. pri kateri sem bil na stanovanju, ker so nam tako dobro postregli.

Večkrat sem slišal besede, ko je kateri pripovedoval drugemu, kaj je čital v listu: "A, bejži, bejži! Kar cajtenge pišejo, ni res; cajtenge lažejo." Sedaj pa jaz tudi del tistega odgovora pripoznam, da je res. Koliko se je pisalo o tisti inicijativi, da bi se konvencija premestila iz Indianapolisa v Cleveland. Vsakovrstni vzroki so se glasili, da so tam sami KKK in pa kar je Slovencev, da so sami cerkvenjaki, da ne bomo mogli dobiti stanovanj pri Slovencih. Ko smo pa prišli delegatje v omenjeno naselbino, smo se pa takoj prepričali, da ni tako nevaren kraj, kakor so ga nam predstavljali. Čakali so nas že na kolodvoru (pripravljalni odbor) in so nas peljali v Slovenski dom in od tam nas razdelili na stanovanja, kakor je kateri želel. Ako je kateri imel svoje znance, je lahko šel k njim, druge so pa razdelili tudi tako, da je bil sleherni zadovoljen. Vprašalo se je pa delegate še potem, ako kateremu ne ugaja prostor, da naj pove, da lahko dobi drugo stanovanje. Torej, kakor se je slišalo, so bili vsi prav zadovoljni; tudi tisti, ki so iniciativo spisali in podpisali, so se izrekli, da obžalujejo kar so storili.

V torek zjutraj sem se odpeljal proti Clintonu, Ind., obiskat svoje stare prijatelje, Nastanil sem se pri družini Omahne. Iz Clintona sem nameraval podati se še v Chicago. Ker sem se pa v Clintonu predolgo zamudil, sem torej načrt morai opustiti, ker se mi je mudilo domov radi obilnega dela. Clinton je lep kraj. Takoj na prvi pogled se mi je prav dopadlo, samo ta križ je, ker ni dela tam. Veliko premogorov je tam, kakor so mi povedali, pa samo dva ali trije obratujejo in še tisti komaj dva do tri dni. Kakor je videti se Slovenci zelo izseljujejo iz Clintona v druge kraje za delom. Hiš je menda polovica praznih. Koder sem šel, je bilo opaziti prazne hiše; vsaka druga ali tretja hiša je prazna. Slovencev je tam dosti iz Zagorja in bližine Zagorja, ki se, kakor sem videl, prav dobro razumejo med seboj.

Ko sem šel obiskati svojo prijateljico Frančiško Verhovnik, je nesreča hotela, da je nisem našel doma. Ravno pred pol uro, ko sem se zglasil pred njenim domom, mi povedo, da so jo odpeljali v bolnišnico, kjer se mora podvrečti operaciji. Šel sem jo potom obiskat v bolnišnico, ko je že operacijo prestala. Želim ji skorajšnjega okrevanja.

Tem potom se zahvaljujem družini Omahne za vso naklonjeno postrežbo za čas bivanja v Clintonu; posebna hvala še Christini, ki me je spremila na kolodvor v Terre Haute. Zahvaljujem se tudi družini Knafelič za vso podarjeno naklonjenost, ko ste me vozili in razkazali okolici Clintona. Ob priliki sem pripravljen vam povrniti.

Obenem poziviam člane društva št. 80 SSPZ, da se v polnem številu udeleže prihodnje seje, katera se vrši 8. julija. Na tej seji boste slišali poročilo o izidu konvencije.—**John Steban.**

S pota.

Na kresni dan dne 24. junija je bilo zelo zabavno v Slovenskem domu v Waukeganu. Na ta dan so namreč obhajali v veliki dvorani Doma svoj narodni praznik waukeganski Finci. Medtem so pa naši lovci in ribiči (klub) v spodnji dvorani prav po lovsko se zabavali pri dobri pijači, mehki in trdi, vseh vrst, pa tudi prigrizka ni manjkalo. Bilo je vse veselo in židane volje, kajti tudi harmonika je bila na programu, ki je prav pridno opravljala svoje delo, da se je vrtelo staro in mlado.

Omenjenega dne so prišli v Waukegan tudi čikaški Pionirji, člani Slovenske narodne podporne jednote, ko so se kosali z waukeganskimi fanti v tekmi za zbijanje žoge. Iz Chicaga je bilo veliko posetnikov, okrog 100. Preglavice pa nam je delal dež, ki je ves dan nagajal, popoldne pa je ob časih lilo kot nikdar.

Dne 21. junija je po pratikarski napovedi nastopilo poletje. Stari pregovor pravi, da se po 21. juniju prično dnevi krajšati, namreč vsaki dan se skrči toliko, kot bolha zine. — Omenjenega dne se je vršil v Waukeganu pogreb umrle rojakinje Pavline Tonin, članice društva "Sloga" št. 14 SNPJ. Spadala je tudi k samostojnemu podpornemu društvu. Pogrebni sprevod se je vršil kakšnih 6 milj iz Waukegana. Članstvo obeh društev se je v velikem številu udeležilo pogreba. Pokojna zapušča 5 otrok in soproga. Vzrok njene rane smrti je bil mrtvoud. Stara je bila 40 let. Doma je bila iz Mirne peči pri Št. Rupertu na Dolenjskem.

Ravno istega dne (21. junija) je tukaj preminula rojakinja Frančiška Slabe, stara 74 let, ki je bila v Ameriki nad 35 let, sprva v Chicagu, potem pa najdije v Waukeganu. Starka je dan pred smrtjo še hodila okrog hiše. No, pa saj pravi pregovor, da smrt stare kosi, mlade pa strelja. Pokojna zapušča več odraščenih otrok.

Naselbina Waukegan je baš sedaj v najlepšem cvetju; vrtne cvetlice se pozdravljajo iz enega vrta na drugega. Vsak lastnik hiše želi imeti lepši vrt kot sosedje. Tako je skoro nekakšna tekma, kdo se bo bolj ponesel s svojim vrtom. Waukeganska naselbina je krasna, posebno spomladi in v poletju. Vse je čisto, ulice snažne, zrak svež, da je veselje zreti v junijsko jutro v Waukeganu. — Dne 17. junija se je vršil piknik Čitalnice Slovenskega doma, ne na kakšnem vrtu, pač pa v dvorani Doma, ker je bilo deževno vreme. Tako so tudi bratje Hrvati obirali 6 pečenih jančcev, mesto v gozdu ob Michiganskem jezeru, v Slovenskem narodnem domu. — **Matija Pogorelc.**

Piknik v pomoč premogarjem.

La Salle, Ill.—Kljub slabim delavskim razmeram je še vedno nekoliko trpinov tako srečnih (ali nesrečnih), ki jim je dovoljeno, da v potu svojega obraza služijo svoj kruh. Tisti, ki delajo, se pritožujejo, kako morajo delati in trpeti, medtem ko jih drugi zavidajo, češ, kako srečni ste, ker imate delo.

Ako primerjamo nizko mezdo s ceno, katero moramo plačati za vsakdanje potrebščine, tedaj vidimo, da je med njima velika razlika. Na kratko povedano: človeku je pač težko izhajati, četudi dela, pod sedanjimi razmerami.

Sedaj se pa ozrimo malo okrog sebe, vsaj v duhu se ozrimo v kočo premogarske kempe, kjer je preteklo že 14 mesecev, odkar so prenehali z delom. Ti trpini so pač vredni vse naše pomoči. V pomoč slovenskim premogarjem, živečim v La Sallu in okolici, bomo v nedeljo popoldne dne 1. julija priredili piknik. Vabljeni ste vsi od blizu in daleč, da pridete v velikem številu na ta piknik. Ob tej priliki bomo imeli priložnost osebno pogovoriti se s prizadetimi premogarji, čestitati njim na njih vstrajnem boju rekoč, da njih trpljenje je naša bridkost, njih veselje pa naša radost.

Piknik se bo vršil na navadnem prostoru, North Crosst street, v bližini Močnikovega posestva. Takšne vrste pikniki so tudi zabava tistim, kateri se jih udeleže, kjer se tudi žene in otroci zabavajo. Ve ženice pa ne pozabite prinesti seboj krač in potic. Kar se pa pijače tiče —"leave it to us!" Kajti znano je dejstvo, da je odšel Billy Sunday v Kanado na "honeymoon trip." J. N.

Pomoč.

Priloženo pošiljam money order za $25.25 za stavkajoče rudarje in sobrate. Darovali so sledeči člani in članice našega društva: Vincenc Resnik in John Resnik po $5, v sklad za izredne podpore, iz katerega se zalaga denar za stavkujoče člane. Po dva dolarja: Louis Keše in Anton Troha; po $1: John Fridel, Frank Novak, Jakob Fabijančič, John Judež, Joseph Škoda, Luck Planinšek, Anton Lamovšek, John Mozgor in Viktorija Kuhar; po 50c: Pavel Spraje, Frank Klepčar, John Bon in Martin Kusel; Anton Rak 25c. Skupaj $25.25.

John Resnik, pošiljatelj.

Pomoč stavkarjem.

Ezra, Ill. — Prigibno pošiljam denarno nakaznico v znesku $16.70, katere razdelite med najbolj potrebne stavkarje:

Darovali so: Steve Erjavec $1.70; po $1: Louis Lukek, Joe Selan, Frank Dremel, Joe Struckle, Teador Jackanich, Jack Struckle, Frank Podbevsek in Martin Simon; Frank Supancic $2; Joe Supancic $5.

Joe Supancic, tajnik društva št. 496 SNPJ.

NAROČITE SI KNJIGO "AMERIŠKI SLOVENEC."

Umrli člani

Masontown, W. Va. — S tužnim srcem naznanjam sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest o smrti našega rojaka in člana Frank Weberja. Zadela ga je nesrečna smrt v lepi dobi 42 let in nas je zapustil za vedno. Nesreča se mu je pripetila za 18. junija zvečer, ko je hodil domov iz Burka, W. Va., na Bretz, W. Va., po P. and O. železnici, ko ga je vlak tako neusmiljeno udaril ob levo ramo, da je pokojni brat umrl za prizadetimi poškodbami od pol druge zjutraj na 19. junija.

Pokojni sobrat je pripadal društvu št. 567 SNPJ, Masontown, W. Va, k Deutsche Unterstatuezung Bond št. 704, Bretz, W. Va., k Moose Heart, Holsapel, Pa., in Bethlehem Relief Plan, Bretz, W. Va. Umrli član je bil dobrega in mirnega značaja in dobrega mišljenja. On je dobro vedel, da so podporna društva v resnici dobra in potrebna človeku, zato je tudi pristopil k različnim podp. jednotam. Pogreb se je vršil na Oak Grove pokopališče v Morgentownu, W. Va. Lepo je bilo videti, ko smo člani društev št. 557 SNPJ in DUB št. 704 položili lepe vence na njegovo krste in ga lepo spremili k zadnjemu počitku. Lepo je bilo videti, ko so bili za pogrebom pokojnika člani od Moose Heart društva in so obdržavali lepi nagrobni govor pokojnemu in mu položili v zadnji spomin na vsaki konec krste dva lepa rdeča nageljna.

Pokojnik je bil samec. Bival je v Ameriki okrog 18 let. Kolikor je meni znano, zapušča v starem kraju žalujočo sestro Veber in svojega sina, po imenu Frank Jensterle v Sorici, Jugoslavija. — Tukaj se vidi, kako je potrebno človeku, da pristopi v eno ali drugo podp. jednoto. Radi tega kličem rojakim in čitateljem Prosvete: Pristopite v našo SNPJ, dokler je še čas. Pregovor pravi, danes je čas, mogoče jutri bo že prepozno. Sedaj je lepa prilika pristopiti k SNP jednoti, ker je prosta pristopnina in zdravniška preiskava.

Tebi, dragi sobr. Frank, ki si odšel od nas v prezgodnji grob: Ostaneš nam v spominu v naših srcih za vedno. Počivaj v miru in lahka naj ti be ameriška zemlja!

George Belinc, tajnik št. 557 SNPJ.

Jerome, Ariz. — Društvo "Svoboda" št. 553 SNPJ naznanja bratom in sestram kakor tudi sorodnikom in prijateljem ter znancem, da nam je nemila smrt ugrabila enega izmed aktivnih članov brata Mile F. Rafailovicha. Pokojni je bil rojen dne 25. avgusta l. 1885 v Bečič Budvi, Dalmacija. V Ameriko je prišel pred več leti.

Naše društvo je ostanke pokojnika spremilo k počitku na tukajšnje pokopališče ob navzočnosti velikega števila članstva in drugega ljudstva. Na tem mestu se društvo št. 553 SNPJ želi zahvaliti vsakemu in vsem, ki so kaj pripomogli, da se je pogreb dostojno vršil.

Pokojnemu želimo miren počitek v ameriški grudi, sorodnikom pa izrekamo naše bratsko sožalje! — **Petar Račeta**, tajnik.

Warren, Ohio. — Ker sem dobil več pisem iz raznih slovenskih naselbin, ki me vprašujejo, če bi se tukaj dalo dobiti delo, sem se namenil, da odgovorim skozi list Prosveto.

Tukaj se dela še dosti povoljno in delavcev je tudi dosti brez dela. Nekateri ga hitro dobe, eni pa hodijo od tovarne do tovarne, pa ga ne dobe; pač kakor ubogi delavec naleti. Zato jaz ne morem nikomur svetovati, da naj pride sem. Toliko v pojasnilo onim, ki so me pismeno vprašali.

Ker že pišem, bom omenil dogodek, ki se je dogodil v naši naselbini dne 12. t. m. John Ogrinc se je vrnil z dela domov, nakar je nastal mali prepir z njegovo ženo. Nato je ona pograbila nekakšen predmet ter udarila svojega moža po glavi. Mož je šel ven in se hitro vrnil nazaj, nakar je začel streljati v svojo ženo in je še sebi pognal dve krogli v glavo. Bil je na mestu mrtev, žena pa je umrla na potu v bolnišnico. Bila sta oba člana našega društva "Jan Hus" št. 321 SNPJ. Zapuščata tri nedorasle otroke, najstarejši je 12 let in najmlajši 5 let star.

Frank Modic.

Ivan Molek:

OPAZOVANJA

"Naša krava, naše klobase"

Največja neumnost moderne dobe je, ker ima vsaka dežela svojo valuto, svoje poštne znamke, svoje mere in svoj oficijelni jezik. V fevdalnih časih, ko so ljudje potovali peš ali se zibali v škripajočih vozovih in ko je bila vsaka oddaljena dežela celi svet dežela, je bilo to opravičljivo. Danes, ko lahko prepotuješ vso Evropo vzdolž ali počez v par dneh in preletiš celo Atlantik v malo več kot enem dnevu, pa je to nepotrebno in smešno.

Te spoznajo najprej ameriški turisti, ki obiskujejo Evropo in morajo vsakih par sto milj menjati vlak, denar in govorico. Ameriške karikature evropskega razmer v tem oziru so popolnoma na mestu. Tu seveda ne gre za interese ameriških turistov, ki hodijo zapravljat denar in prodajat zijala v Evropo — gre predvsem za interese prizadetih ljudstev samih, ki jih ta predpotopna razdelitev in izolirano precej stane.

V svrho ugodnega potovanja in hitre distribucije potrebnega blaga je absolutno potrebno, da takozvani civilizirani narodi vsega vsega uvedejo en sam sistem denarne valute, poštnih znamk in mere. To bi bila vsaj deloma praktična mednarodna ekonomija. Istotako je potreben mednarodni občevalni jezik, ki bo pripoznan kot tak. Civilizacija sedanje prehodne dobe to absolutno zahteva.

Ameriška unija lahko v tem oziru služi za vzgled. Kak Babel bi bil tu, če bi 48 držav Unije imelo 48 vrst denarja, 48 vrst poštnih znamk, 48 vrst mere in 48 jezikov! Bilo bi tako smešno in tragično obenem, da ni vredno omenjati. In vendar ni Evropa nič na boljšem, veliko na boljšem bi pa bila in klavern na "suverenska čast" njenih dežel in deželic ne bi nič izgubila, ako osvoji kolektivni finančni in gospodarski sistem. Enkrat mora to priti — kakor mora priti politična federacija. Mednarodni industrijski trusti že prihajajo, ki se sčasoma razvijejo v svetovne. Ali ti odprejo pot? Ali bo treba čakati na kako večjo revolucijo?

Liga narodov samo debatira in zapravlja tiskovni papir. Žoga je v rokah imperialistov, ki še vedno sanjajo o predvojnih polnih loncih mesa. Več kot leto dni se Liga bavi z novim koledarjem, pa se ne upa storiti ničesar. Strašna je sužnost navade in tradicij. Vsaka stvar se da izboljšati in mnogo sijajnih, praktičnih načrtov čaka in se praši samo radi tega, ker so merodajni krogi grozno starokopitni, boječi, nezaupljivi in mentalno priklenjeni na svojo staro šaro. "To, kar je naše, od naših dedov, je sveto in najboljše!" Bunk!

Industrijska revolucija, ki orje Ameriko in Evropo, mora prejalislej preorati šaro starih institucij in tradicij do dna. Življenje se mora prilagoditi novim razmeram, ako hoče napredovati elastično in brez konfliktov. Ves takozvani "narodni ponos" in "narodne svetinje" naj gredo k vragu, ko pa so le suha kost, iz katere ne iztisneš več niti kapljice redilnega soka.

Prepričan sem, da ob 1950. letu bo na svetu uniformni sistem valute, pošte, mer in drugih izenačenj. Svet dobi tudi mednarodni oficijelni jezik in nov koledar.

Še več. Prepričan sem z Jos. McCabom, da leto 2000 se ne bo nikdar pisalo. Prej ko pride konec tega stoletja, završe svet štetje let po stari eri in uvede novo ero, ki bo datirala od zaključka največje revolucije v življenju človeštva. Nova era bo značila pohod nove civilizacije.

Vesti iz Jugoslavije

III. KONFERENCA FEDERATIVNE ZVEZE STROKOVNIH ORGANIZACIJ PRIVATNIH URADNIKOV IN NAMEŠČENCEV.

(Izvirno.)

Zagreb, 10. junija.

Danes se je vršila v Zagrebu III. pokrajinska konferenca federativne zveze strokovnih organizacij privatnih nameščencev in uradnikov, katere so se udeležile skoro vse federaciji priključene organizacije. Zastopani so bili savezi privatnih nameščencev iz Ljubljane, Zagreba, Maribora, Sarajeva, Celja, Subotice, dalje Zveza društev privatnih nameščencev Slovenije iz Ljubljane, savez apotekarskih radnika, potem zveza bankarskih, trgovačkih in industrijskih činovnika iz Beograda, ter še vsepolno večjih ali manjših lokalnih strokovnih organizacij privatnih uradnikov v državi Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Konferenco je otvoril in vodil predsednik federacije g. Vladimir Pfeifer iz Zagreba. Dnevni red konference je bil obširen in zanimiv, kajti razpravljalo se je večinoma o razrednih in stanovskih vprašanjih privatnih uradnikov in nameščencev.

Daljši referat o ekonomskem stanju privatnih nameščencev v Jugoslaviji je imel predsednik federacije g. Pfeifer. V svojem govoru je navajal veliko gospodarsko krizo, ki je največ zadela tudi privatno uradništvo. Nastala je velika brezposelnost med duševnim proletariatom. Uvedla se je racionalizacija dela, ali zopet v škodo uradništva, ki je od racijonalizacije pričakalo samo redukcijo plače ali pa sploh odpust iz službe.

Manuelni delavci so v tem oziru marsikaj na boljšem, kajti oni so sposobni za fizično delo, pa to v kakršni koli obliki. Povečini pa so tudi profesionisti in njim je lažje dobiti delo. Lahko jim je bilo, da so se izselili in v tujini dobili dela. Toda tega za naše trgovsko naobražene uradnike ni, kajti brezposelnost duševnega proletariata je tudi v inozemstvu zelo velika in tako morajo naši privatni nameščenci samo čakati—na boljše čase.

Gospodarsko stanje privatnih nameščencev v Jugoslaviji je skoraj neznosno. Popolnoma neznosno pa za tiste, ki nimajo posla. Delovne plače so zelo različne. Nadkriljujejo pa male plače, ki se gibljejo od 1500 do 2500 dinarjev na mesec. Sem pa tja so podjetja z dobro gospodarsko konjukturo. Tu so včasih plače še razmeroma dobre. Z navadno trgovsko izobrazbo imajo uradniki tudi do 5 oz. 6.000 dinarjev na mesec.

Privatni nameščenci morajo zdaj gledati na to, da dobe v svojih strokovnih organizacijah razredno zavest. Kajti razredna zavest je tisti veliki faktor, ki daje pogoje in možnosti, da se kdaj izpremeni na boljše. Te strokovne organizacije še niso socijalistične, čeprav v njih delujejo naši člani in čeprav simpatizirajo s socijalizmom. Oni še niso zreli, da bi razumeli naš socijalizem, so še prekomodni, da bi šli z nami v one vrste, ki stoje na braniku revolucionarnega socijalističnega vala, ki preplavlja ves svet in druži proletarce vsega sveta v eno samo nepremagljivo in trdno fronto. Ali ko bodo te organizacije spoznale, kam mora iti njihova pot, kje je rešitev, tedaj se bo položaj privatnih nameščencev in uradnikov brezdvoma znatno izpremenil, a izpremenil na boljše.

Kajti socijalistična uredba družbe ne bo dala brezposelnih, ker se ne bo delalo za profit, nego za vsakdanjo rabo in potrebo.

Konferenca je potekla popolnoma lepo in v redu. Opazila se je že socijalistična struja, ki stalno narašča. Z veseljem gledamo na ta notranji razvoj uradniških strokovnih organizacij, ki počasi postajajo razredne strokovne organizacije, kajti globoko smo uverjeni, da uradniški pokret ne bo šel svojo pot, nego se bo priključil nam, ki z besedo in z dejanjem pripravljamo pot k novemu družabnemu redu. R. N.

Velike nevihte po Vojvodini in po Hrvatskem. Pred dvema tednoma je razgrajala nad Hrvatsko in Vojvodino silna nevihta, ki je povzročila zelo veliko škodo na polju. V mnogih krajih je padala debela toča, ki je naredila veliko škodo. Pretrgane so bile tudi telefonske in brzojavne žice. Toča pa je razbila, ker je bila zelo debela, tudi šipe in opeko po strehah. Na večih krajih je udarila strela, ki je napravila tudi mnogo škode, ker je pogorelo nekaj poljskih skladišč. Kakor poročajo iz Sremske Mitrovice, je tam strela ubila več ljudi.—Vsa škoda, ki jo je povzročilo to neurje, cenijo na par milijonov.

Zadružna banka v Ljubljani sporoča: Subskribenti zadnje emisije naših delnic urgirajo kupljene delnice. Vsled dejstva, da naša prošnja radi žigosanja delnic do danes še ni rešena in so delnice tedaj še nežigosane, prosimo p. t. subskribente, da še nekoliko potrpe, ker smo vse napravili, da bomo delnice žigosane mogli že enkrat odposlati.

Ljubljanski mednarodni velesejem zaključen. VIII. ljubljanski velesejem je bil 12. junija uspešno zaključen. Vsi obiskovalci so bili v večji ali manjši meri zadovoljni, kajti povpraševanje je bilo zelo veliko, da je bilo sklenjenih neverjetno veliko kupčij.

Razstavljalci so svoje blago razstavili v prav vseh prostorih velesejma. Praznega prostorčka nisi mogel dobiti nikjer. Najrazličnejše industrije so obiskovalcem silno ugajale.

V teku teh par dni je velesejem obiskalo nad 100,000 ljudi, kar je za naše male slovenske razmere zelo veliko. Nade so se izpolnile, velesejem je storil svojo nalogo. Vsi tisti pa, ki so velesejmu napovedovali konec, so se zmotili. — Takih velesejmov pa Slovenija še rabi, kajti so v interesu Slovencev in slov. narodnega gospodarstva. "Komunisti sicer trde, da je delavstvo — "velesejmu" sovražno. Med 100,000 obiskovalci je bilo pa najmanj 70 odstotkov — delavcev in kmetov...

Velika požarna katastrofa v kranjski okolici.—Dne 11. junija je nepričakovano zadela romantično vas Gornjo Belo ob cesti Golnik-Preddvor ob vznožju vitkega Storžiča velika požarna katastrofa, ki je grozila uničiti vso vas. Ogenj je upepelil devet objektov, večinoma stanovanjskih hiš ter osiromašil čez noč šest posestnikov.

Ogenj je pri posestniku Čimžarju nastal v prostoru nad kuhinjo na nepojasnjen način. V hiši sta bila doma samo dva majhna otroka ter sta bila zaklenjena, ker so domači odšli na polje. V poslednjem času je vlomil vrata Franc Stružnik iz Tupalč, tvegajoč lastno življenje ter rešil oba otroka gotove smrti. Uničenih je 9 objektov, od teh šest stanovanjskih hiš. Vsi posestniki so zavarovani le za malenkostne svote.

Velik požar na Dravskem polju.—Vroča in zelo vetrovna nedelja 10. junija je bila za težko preskušene Prepole na Dravskem polju, kjer je že pred kratkim divjal silen požar, usodepolna. Okrog 4. popoldne je začelo iz nepoznanega vzroka goreti pri posestniku Šibili. Zaradi silnega vetra ni bilo videti skoro nobenega dima. Ogenj se je s silovito naglico razširil od Šibilijevih objektov, ki so bili zaradi močnega vetra in pekoče vročine takoj v plamenu, na posestvo soseda Žunkoviča in je nazadnje objel še gospodarsko poslopje posestnika Peska. V razmeroma kratkem času je zgorelo skupno deset objektov. Vsi trije imenovani posestniki so prišli malodane ob vse svoje imetje. Zavarovani so bili za malenkost.

Ali želiš znati pravilno pisati in čitati slovensko? Naroči si "Slovensko-angleško slovnico", katero je izdala in ima na prodaj Knjižna matica S. N. P. J.

J. Paul Dupuy:

Smrt sovražnikom človeštva!

Naš domači sovražnik.

Vrnimo se k naši navadni muhi, ki jo mnogi imenujejo "domača muha".

Predvsem moramo vedeti, da se legar in druge bolezni z bacili ne širijo po muhi tako kot smo videli pravkar pri komarjih. Hišne muhe ne smemo zamenjati z nekaterimi vrstami muh, ki tudi pikajo, n. pr. z vrstami Stomoxys, strašnimi posredniki bacila črnega ulesa (carbunculus antrox). Muha raznaša bolezenske kali na svojih nožicah, na perutkah, na telesu, celo v ustih, ker jih je slučajno nabrala, potepajoč se po nesnažnih mestih. Muha tedaj nevede in nehote, kakor bi mi rekli, nabira bolezenske kali in jih nosi dalje po svetu. Raziskavanje z drobnogledom je dognalo, da utegne biti na eni edini muhi več milijonov raznovrstnih bakterij. Na srečo spada največji del teh živil med neškodljive vrste. Toda, vsi vemo, da muha kaj rada brska med blatom, pljunki in gnojnimi izložki, zato si lahko mislimo, koliko nevarnih kali lahko zanese na našo hrano, na vse, česar se dotikamo, celo na naše ustne, dokler spimo.

Edina zares uspešna obramba pred to neprestano nevarnostjo bi bila, da bi popolnoma uničili to nadlego. V Zedinjenih državah ameriških, kjer so ljudje zmerom dovzetni za zdravstveno vojno, so že ponovno skušali izpeljati tak bojni načrt. Ali če si malo ogledamo spodnje številke, bomo dvomili, da bi vojna proti muham res uspela na vsej črti.

Ena muha znese približno 120 jajc. Ličinke se razvijejo pet dni kasneje. Še pet dni in od teh 120 ličink je postalo 120 plodnih muh.

Življenska doba te žuželke je tako kratka, a nje plodovitost toli obilna, da bi potomstvo ene same muhe v dobi enega poletja doseglo uprav neverjtne številke, če bi se bilo množilo brez vsakršnih zaprek.

Neki ameriški učenjak je izračunal to število, a je tako, da si ztežka kaj mislimo pod njim. Evo ga: 1,096,181,249,311,720,000,000,000.

Nemara bomo lažje dobili kak pojem o tem, če premotrimo uspeh raziskave nekega drugega mušjega računarja. Le-ta je dognal, da lahko literska steklenica vsebuje 12.000 mrtvih muh. Na osnovi tega računa bi mrtvo potomstvo ene mušje samice v teku enega poletja (12 generacij) tvorilo maso sto tisoč milijonov kubičnih kilometrov, to se pravi: kup muh bi bil znatno debelejši od zemeljske krogle.

Vse to bi bilo — dobro razumimo to dejstvo! — samo tedaj, če bi mogle vse muhe najti zadosti hrane, primerna mesta za nošenje jajc in za razvoj ličink ter če bi lahko utekle vsem prirodnim sovražnikom in slučajni smrti. Na srečo so ti pogoji neizpolnjivi.

Vzlic tem številkam pa ameriški bojevniki zoper mušjo nadlego ne položijo orožja pred sovražnikom, saj so znana sredstva, ki muham precej ogražajo obstoj.

Hišno muho najlažje iztrebimo, če je ne pustimo k mestom, ki so pripravna za odlaganje jajc. Tistega dne, ko se bodo greznice, gnojišča, smetišča itd. obvezno bodisi sežigala bodisi vsaj polivala z apnom ali petrolejem, bo muha v zadregi, kam naj položi svoje ličinke. Čeprav je tedaj tako plodovitna, da se lahko razmnožuje v bajeslovno potomstvo, ji prav lahko pri načinu razploditve pridemo do živega in jo kolikor le moči zatremo s smotrenim preprečevanjem njene razploditve. Američani poročajo o takih uspehih, da so tudi največji dvomljivci postali navdušeni. Onstran velike luže ob tem času vsak list objavlja nasvete, recepte za preganjanje muh, razna društva muhoborcev preplavljajo občinstvo z okrožnicami in proglasi, ki naglašajo nevarnost muh in potrebo skupnega boja zoper tega "sovražnika človeškega rodu." Učiteljstvo v šolah se vneto trudi, da vzgoji v deci zaklete nesprotnike muh, ki jih bodo preganjali kolikor je le mogoče.

V Združenih državah ameriških se je ta zavest že tako razvila, da rodbina, ki noče sežgati smeti, gospodar, ki ne poliva gnojišča z apnom, posestnik, ki ne čisti redno greznic, vzbude nejevoljno vseh sosedov in se morajo že zaradi drugih ljudi poboljšati, čeprav ni zakonov, ki bi jih mogli prisiliti k temu.

Ce-ce muha.

Zopern insekt, ki se ga bo težko otresel naš planet, je muha Ce-ce, posrednik strašne spalne bolezni, ki pustoši osrednjo Afriko.

Muha Ce-ce ne leže jajc, marveč daje na svet žive ličinke, ki se brž zarijejo v tla ali skrijejo pod skorjo, tako da jih je sila težko pokončati, preden postanejo popolni insekti. O teh muhah je dovolj znano, da uničujejo tovorno živino, zato mora človek opravljati ves posel, ki ga drugod izvršuje živina, kar je ogromna ovira napredku. Dolgo časa so mislili, da ta muha ubija živali tako, da jim s pikom spusti v žile neko vrsto strupa. Stoprav l. 1894. je odkril Bruce v krvi volov, ki jih je usmrtila Ce-ce muha, drobčanega, očesu nevidnega zajedavca iz rodu Trypanosov; potem takem muha ne ubija živine s strupom, marveč tako, da ji ostavlja v krvi trypanosome. Ta zajedavec povzroča v človeški krvi nagano ali spalno bolezen. O razširjenosti in posledicah te bolezni zadostuje samo to-le: Spalna bolezen je iztrebila vse prebivalce otokov jezera Viktoria Njansa, v Ugandi pa je v ne celih šestih letih zmanjšala število prebivalstva za 200.000 oseb.

Zdi se, da so nas najnovejša raziskavanja že zelo prebližala času, ko bomo lahko docela iztrebili to muho. Vsa Afrika si bo tega srečnega dne globoko oddahnila.

Kaj pa stenice?

Med hude razbojnike, čijih rod ima na svojem drobčkanem "hrbtu" (zakaj o vesti tukaj ni besede) nešteto zločinov nad ljudmi, štejemo tudi Cimex lectularinsa. Če temu Cimexu snamemo krinko učenega imena, spoznamo v njem našo navadno stenico. Prva sta odkrila stenično krivdo pri prenašanju kužnih bolezni Calmette in Selimbeni. Indijski zdravnik dr. Patton je dognal, da usodno bolezen, ki se imenuje "kala-azar", povzroča steničji pik. In odlični ruski raziskovalec Veržbickij je s poskusi dokazal, da lahko stenice prav tako kot bolhe vcepijo bacil kuge. Pa ni niti treba, da bi ujedle človeka; dovolj je, da gre okužena stenica po perilu. Za njo ostajajo bacili, ki lahko žive šest mesecev. Dokazi Veržbickega so prepričali človeštvo, da je stenica eden najbolj zahrbtnih zaveznikov smrti in marsikje si razlagamo postanek in razširjenje epidemije samo z razširjenjem steničjega zaroda.

Med boleznimi, ki jih prenašajo, so dognane otroška paraliza, koze, škrlatinka, legar, sigurno pa bo na tej listi večina nalezljivih bolezni.

Stenica je zaznamovana s strašnim pečatom in človeštvo bi jo moralo preganjati na vsakem koraku.

Preži v najmanjših gubah postelje ali zavese, pomika se po skoro nevidnih razpokah, prehaja iz špranje v špranjo in iz hiše v hišo. Njena potovanja bi nam utegnila razložiti, zakaj v siromašnih mestnih četrtih tako često razsajajo majhne, krajevno omejene epidemije.

A niso ogrožene zgolj revne četrti. Čeprav je zoprno, se vendar ne da zatajiti, da se ta zahrbtni sovražnik lahko na skrivaj nastani vzlic največji pazljivosti v sleherni, tudi najbolj snažni hiši.

Zdravnik se vrne z obiska v predmestu, odvetnik z dogovora s svojo stranko v zaporu, vaša služkinja gre zvečer "k svoji sestri", — bogve kam. Vaša prtljaga je bila v vlaku poleg druge prtljage, potujete na vlaku, sedite v vozu, zahajate v gledališče. In če ne vi, zahajajo tja vaši sorodniki in sosedje. Povsod lahko nalezejo stenice.

Odtod obstoji možnost invazije teh drobčkanih živi, ki so prav tako trmoglave kakor so skromne.

Treba bi bilo, da bi naše oblasti napovedale velik boj vsem tem škodljivcem — komarjem, podganam, bolham, muham, stenicam. Neizprosen boj do uničenja. Ko bodo izginili ti potuhnjeni sluge človeške smrti, bo lahko človeško življenje uživalo varnost, čije posledic naš duh še ne more presoditi.

(Konec.)

RAZNE VESTI

Senator križarira radiomonopol

"Bilo bi hudodelstvo, ako bi se naravne sile izročile monopolu."

Washington, D. C. — Senator King, demokrat iz države Utah, je stavil javno ponudbo radiokomisiji in sicer da se oddaljeni radiotoki razdele enako med onimi, ki služijo javnim in lokalnim potrebam. To je zahteva občinskih radiopostaj, ki se bojujejo radi radiomonopola, ki ga želi dobiti American Radio korporacija za svojo podružnico, Broadcasting kompanijo.

King pravi, da bi bil zločin, ako bi se v dobi združevanja, trustov in celikih korporacij za monopolsko kontrolo na bizniškem in trgovskem polju izročile naravne sile monopolu in se dovolilo, da se razvije trust.

On pravi, mesto da bi komisija omejevala razvoj tega trusta, mu pa daje še večje privilegije. On meni, da obveščenje 162 postaj, da naj dokažejo, zakaj se jim ne sme vzeti dovoljenje, nikakor ni v soglasju z namenom, ki ga je imel kongres, ko je sprejel zakon glede radia.

ZOPET POJDE SENATOR V RUSIJO.

Zdaj gre senator Thomas, nazadnjaški pristaš demokratične stranke.

Washington, D. C. — V drugi polovici meseca junija je senator Thomas iz Oklahome naznanil, da ima namen odpotovati v Rusijo. Rekel je, da si je ogledal diktaturo enega človeka, zdaj pa si jo hoče ogledati skupine ljudi. Zdi se, da je senator zaljubljen v diktaturo. Thomas je še zdavnej priporočal boljše trgovske stike s Sovjetsko Rusijo. Dejal je, da je le vprašanje časa, kdaj ameriška vlada prizna Moskvo. O senatorju je znano, da zastopa oljne interese v senatu. Rusija je dala koncesije ameriškim oljnim kraljem, ki so vodile do ostrih kontroverz med ameriškimi in britskimi interesi zaradi olja. Oklahomski senator je ožji prijatelj Tydingsa v Marylandu, ki je lani obiskal Moskvo, in senatorja Kinga, demokrata iz države Utah, ki je bil že dvakrat v Rusiji. Vzroki, zakaj so obiskali Rusijo, niso bili nikdar pojasnjeni.

Socialistična komisija iz Švice, ki želi obiskati in si ogledati Rusjo brez naočnkov oficijelnih voditeljev in kažipotov in želi sama izpraševati delavce in kmete o razmerah, pa še do danes ni dobila dovoljenja iz Moskve, da sme v Rusijo in se prepričati na svoje oči o ondotnih razmerah.

ALI POSTANE SENATOR BORAH DRŽAVNI TAJNIK?

Sliši se, da se je pojavil tekmec.

Washington, D. C. — Ob času konvencije republikanske stranke je šel glas po deželi, da senator Borah postane državni tajnik, ako bo Hoover izvoljen predsednikom Združenih držav. Zdaj pa kroži v političnih krogih govorica, da senator Borah ne postane najbrže državni tajnik. Dwight Morrow, bivši drug tvrdke Morgan & Co., zdaj poslanik v Mehiki, je zdaj priljubljena oseba pri mnogih voditeljih republikanske stranke v glavnem mestu.

Izvoljitev Hooverja predsednikom Združenih držav bi bila zelo bolestna za sedanjega državnega tajnika. Hoover pa naobratno ne goji prav nobenih prijateljskih teženj do Kellogga.

TIM MURPHY UMORJEN.

Napadalci pobegnili v avtomobilu.

Chicago. — Timothy D. Murphy ("Big Tim"), bivši poslanec v državni legislaturi, poštni ropar in vplivna oseba v političnih in unijskih krogih, je bil v noči 26. t. m. ustreljen pred svojo hišo, 2525 Morse ave.

Trideset krogel iz revolverjev je bilo izstreljenih na Murphyja in njegovega svaka Harry Diggsa skozi okno mimo vozečega avtomobila, v katerem so bili štirje moški. Murphyja sta zadeli dve krogli, ki sta ga na mestu ubili. Diggsu, ki se je takoj vrgel na zemljo, ko so pričele brenčati krogle, se ni ničesar zgodilo.

Murphy in Diggs sta sedela v sobi in poslušala na radio govore z demokratske konvencije. V tistem času je nekdo pritisnil na gumb hišnega zvonca. Oba sta vstala in šla ven, da vidita, kdo zvoni. Zunaj nista našla nikogar. Ko sta tako stala na vrtu, se je počasi približeval avtomobil z napadalci. Obstal je pred hišo in vsula se je toča krogel, ki je podrla Murphyja. Par sekund pozneje so napadalci v divjem diru pobegnili in se zgubili v noč. — Policija nima dosedaj nikakega sledu za njimi. Razen Murphyja in Diggsa jih ni videl nihče in Diggs ni mogel podati policiji nikakih podatkov o napadalcih.

Umorjeni Murphy je imel za seboj viharno karijero. Družil se je s politikaši najnižje vrste in imel vplivne zveze z butlegarskimi sindikati in zloglasnimi podzemeljskimi karakterji. Pred enim letom se je vrnil iz zvezne kaznilnice v Leavenworthu, kjer je presedel štiri leta radi poštnega ropa, katerega se je l. 1921 udeležil v družbi drugih roparjev.

HUGHES POZVAN NA ZASLIŠANJE.

Obdolžen je, da je oviral preiskavo o volilnem terorju.

Chicago. — Policijski komisar Michael Hughes je bil v ponedeljek pozvan, da nastopi pred posebno veleporoto, kjer bo zaslišan radi obdolžitve, da je oviral preiskavo glede volilnih slepariј, ugrabljenj in umorov pri prošlih primarnih volitvah. To poročilo je dal javnosti Frank J. Loesch, glavni prosekutor v preiskavi o volilnem terorju.

Loescheva odločitev, da se pokliče policijskega komisarja na zaslišanje, je sledila, ko je Hughes odpoklical pet policijskih detektivov, ki so pomagali veleporoti pri njenem delu. Akcija plicijskega komisarja je s tem poklicom dosegla višek, ker se je prosekutor že prej večkrat pritožil, da policija noče aretirati obtožene gangeže.

"Hughes je pokazal", je dejal Loesch, "njegovo odločnost, da nas ovira pri preiskavi z vsemi sredstvi, katere ima na razpolago. Radi tega je naša dolžnost poklcati ga na odgovor za njegova dejanja in upam, da bo veleporota podvzela proti njemu akcijo, ki je v tem slučaju potrebna in pravilna."

TRMA IN NIČ DRUGEGA KOT TRMA.

Poštni uslužbenci niso prosili za povišanje mezde.

Washington, D. C. — Okrožnica, ki jo je izdal podpoštar Bartlett, kako se naj izvede nov zakon za deset odstotkov povišanja mezde poštnim klerkom, ki delajo ponoči, pravi, da ni treba splošno uravnati dela v proporciji s ponočnim delom.

Poštni department je nasprotoval tej postavi, češ, da se priporoča ta zakon, da bodo klerki izvršili več dela po dnevu. Kongres je sprejel predlogo, predsednik jo je vetiral, nakar jo je kongres sprejel kljub kongresnikovemu vetu. Narodna federacija poštnih klerkov se je prvotno trudila, da kongres sprejme zakon, ki zniža število delavnih ur onim klerkom, ki delajo ponoči. Dokler ne bo poštni department menjal svojih misli glede zakona, bo klerkom, ki opravljajo ponočno delo, zvišana le mezda, nikakor pa ne bo znižano število ponočnih delavnih ur.

ZVEZNE JETNIŠNICE PREOBLJUDENE.

Ampak bogatinov je malo v njih.

Washington, D. C. — Zvezne jetnišnice na McNeill Islandu v Leavenworthu, Kans., in Atlanti, so imele v mesecu juniju dvakrat toliko prebivalcev, ki imajo v njih brezplačno stanovanje in hrano, kot so graditelji teh kaznilnic prvotno mislili, da se nastanijo v njih.

Justični department je mnenja, da bodo v jeseni imeli zopet preveč stanovalcev v njih, ko pričnejo mleti zvezna sodišča.

Bogatinov je bolj malo notri, kajti oni imajo sredstva, da najamejo dobre advokate, kadar obvise v mrežah zakona. Oljni teapotdomski škandal je sicer dvignil veliko prahu, toda rezultat ni bil tak kot ga je ljudstvo pričakovalo. Zato v ljudstvu še danes drži pregovor, da male tatove obešajo, veliki pa se svobodno sprehajajo.

Umrl radi opeklin.

Chicago. — Lawrence Guarieri, star 19 let, je v torek umrl v Roseland Community bolnici radi opeklin, o katerih pa ni hotel povedati, kako jih je dobil. Fanta je pripeljal v bolnico neki voznik taksija, ki je pa takoj pobegnil, ko je odložil Guariera v hodniku. Predno je umrl, je izpovedal, da se je nesreča zgodila nekje v Riverdalu.

Samomor bivše šolske uradnice.

Chicago, Ill. — Margaret Madden, bivša nadzornica javnih šol v prvem illinoiškem distriktu, si je v torek prerezala vrat v stanovanju svojega brata, 738 Barry ave. Vzrok samomora je bilo slabo zdravje.

URBANOVE MISLI O SLIKARSTVU.

Tisti čas so bili Ribničanje razrinili svojo farno in dekanijsko cerkev, kakor je iz zgodovine znano, in tisti čas so dali tudi Ribničanje svojo na novo razrinjeno crkev nad velikim oltarjem slikat. Slikal jo je imeniten slikar. Brado je imel in dolge lase in dolge cigare je kadil, grdo je gledal in malo je govoril in imel je vse polno lončkov in loncev, tako da tisto leto lončarju Matiju in njegovemu lisicu ni bilo treba s trebuhom za kruhom, ampak je Matijec piskrce komaj sproti napekel. V vsakem lončku je imel slikar čopič in drugačno barvo. In iz lončkov je prekladal barvo na desko, in z deske je prekladal barvo na zid in je slikal presv. Trojico tako natančno, da je imel Bog Oče tako nagubano obleko, da bi jo človek z roko prijel.

Tako se je dogodilo, da je tudi Urban nekega popoldne splezal po dolgi lestvi gori na oder pod strop, uren kakor podlasica, ko je slikar napihoval plašč Bogu Očetu, in je prebrisano gledal slikarjevo delo.

"Kaj je fant?" ga vpraša slikar.

"Stric," kje ste se pa naučili tako lepo malati?"

Slikar se je malo nasmehnil in rekel:

"Glavo je treba imeti, fant."

"Glavo, kajne! Drugače bi ne videli," je skromno pripomnil Urban in urno splezal kot Cahej s fige, navzdol, zakaj slikar ga ni tako skromno pogledal.

Iz romantične literature.

V romanih romantične šole nastopa vedno mož kot junak.

Povejte mi, kako se mož navadno izkaže junaka?

— Kadar se oženi.

Dobro zdravje po petih letih bolezni.

Mr. Ovila Nadeau, Whitinsville, Mass., je imel zelo slabo zdravje skozi 5 let in je poskusil vseh vrst zdravila ampak nobene pomoči ni bilo dokler ni vzel Nuga-Tone. Tu je njegov nasvet slabotnim, trpečim ljudem: "Nuga-Tone dela meni veliko dobrega. Sedaj spim dobro vso noč in imam dober tek do jedi. Skozi 5 let sem skušal vseh vrst zdravila in vse brez uspeha, sem pa dobil pravo zdravilo v Nuga-Tone. Vam se zahvaljujem za dosedanje koristi."

Na milijone ljudi kot Mr. Nadeau ima slabo zdravje. Vzeli so Nuga-Tone in dosegli čudovit uspeh. To naj bi vas prepričalo, da Nuga-Tone napravi svoje delo, ako mu daste priliko. Nuga-Tone nima tekmeca za slabe, nervozne, oslabele, slab tek do jedi, in kronična zaprtnica, glavobol, omotica. Ako niste tako močni in zdravi kot bi morali biti, dajte poskusiti Nuga-Tone, ki se prodaja pri vseh trgovcih z zdravili. Ako vaš trgovec nima tega v zalogi recite naj isto naroči za vas od založnika na debelo. (Adv.)

G. K. Chesterton—Franc Poljanec:

Znamenje zlomljenega meča

Tisočere veje v gozdu so bile sive, prsti so bili pa srebrni. Zvezde na nebesu, ki je bil kakor iz zelenovišnjeve skrili, so bile pušćobne in so bleščale kakor razdrobljen led. Vsa ta gosto pogozdena in redko obljudena pokrajina je bila vsa trda od jedkega in krhkega mraza. Črne luknje med drevesnimi debli so bile videti kakor brezdanja, črna brezdna v tem brezarčnem skandinavskem peklu, peklu, neizračunljivo mrzlem. Še četverovoglati kameniti cerkveni zvonik je bil videti tako pogansko severnjaški, kakor da je kak barbarski stolp med islandskimi morskimi pečinami. Bila je čudna noč za vsakogar, kdor bi hotel preiskovati pokopališče. Toda po drugi plati ga je bilo preiskovati morebiti vredno.

Iznenada je vstajalo iz prostranega pepelnatega gozdovja na neke vrste grbi ali plečih zelene trate, ki je bila v svitu zvezd siva videti. Večina grobov je ležala na pobočju, in pot, ki je peljala k cerkvi, je bila strma kot stopnice. Vrh hriba je na ravnem, pa vzvišenem mestu stal spomenik, zaradi katerega je kraj slovel. Bil je v čudnem nasprotju s brezoblakovnimi hribovi naokoli; bil je namreč delo enega največjih kiparjev moderne Evrope; pa je celo njegova slava zamrla v slavi moža, katerega je upodobil. V previeki, naneseni s tenkim srebrnim čopičem zvezdnega svita, je kazal mogočno kovinsko postavo ležečega vojaka, z močnimi rokami, sklenjenimi v vekovito molitev, z glavo počivajočo na topu. Častitljivi obraz je bil porastel z brado, ali bolje z zalisci na stari, težki način polkovnika Newcome-a. Vojaški kroj, nakazan z nekoliko preprostimi potezami, je bil novejši vojni kroj. Na desni strani je ležal meč, čigar konica je bila odlomljena; na levi pa sveto pismo. Vroče poletne popoldneve so prihajali vozovi polni Amerikancev in omikanih predmestnikov gledat ta grob; pa še ti so čutili prostrano, z gozdom porastlo pokrajino z nje debelo kupolo s pokopališčem in cerkvijo kot prečudno tih in zapuščen prostor. V tej zamrzli temi sredi zime bi človek mislil, da bo čisto sam s zvezdami. Pa so v tihoto teh odrevenelih gozdov vendar zahreščala vrata in dve temni, črno oblečeni postavi sta lezli po ozki poti proti nagrobniku.

Ta mrzla zvezdna svetloba je bila tako slabotna, da na njima ni bilo nič moči zaznati, razen to, da, dočim sta bila oba črno oblečena, je bil eden izredno velik, drugi pa (morebiti zaradi nasprotja) skoro osupljivo majhen. Šla sta proti velikemu nagrobnemu spomeniku zgodovinskega vojaka in obstala in nekaj minut vanj strmela. Nobenega človeškega, morda nobenega živega bitja ni bilo daleč naokrog; in bolestna domišljija bi se bila utegnila radovedno izpraševati, ali sta ta dva sploh človeka. Vsekakor bi se bil začetek njiju pogovora utegnil zdeti čuden. Po prvem molku je mali mož dejal onemu:

"Kje moder mož skrije kremen?"

In veliki mož je odgovoril z nizkim glasom: "V produ."

Mali mož je prikimal in po kratkem premolku dejal: "Kjer moder mož skrije list?"

In oni je odvrnil: "V gozdu."

Nastopila je nova tihota, nato pa je visoki mož povzel: "Ali menite, da če ima moder mož skriti pristni demant, ve, da ga mora skriti med ponarejenimi?"

"Ne, ne," je smeje se dejal mali, "pustiva! Kar je bilo, je bilo."

Z mrzlimi nogami je eno ali dve sekundi topotal, nato pa dejal: "Na to prav nič ne mislim, ampak na nekaj drugega; na nekaj posebnega. Brž prižgite užigalico, ali boste?"

Veliki mož je tipal po žepu in praskst in blišč je posletil vso spomenikovo ploško plat. V njo so bile vklesane dobro znane besede, ki jih je marsikateri Amerikanec spoštljivo prebiral: "Posvečano spominu generala gospoda Arturja St. Clare-a, junaka in mučenca, ki je sovražnike vedno premagal in vedno z njimi prizanesljivo ravnal, pa so ga nazadnje izdajalsko ubili. Naj ga Bog, ki je vanj zaupal, plača i maščuje."

Vžigalica je velikemu možu osmodila prste, ugasnila in padla na tla. Hotel je prižgati drugo, toda njegov mali tovariš ga je ustavil. "Je že vse prav, Flambeau, stari prijatelj; videl sem, česar mi je bilo treba. Ali bolje. Nisem videl, česar mi ni bilo treba. Zdaj morava pa iti poldrugo miljo poti proti bližnji gostilni in jaz vam poskusim o tem vse povedati. Bog ve, da mora človek imeti ogenj in pivo, kadar se drzne tako zgodbo pripovedovati."

Šla sta po strmi poti navzdol, zopet zapria rjasta vrata in se spustila v topotujočo, zvenečo hojo po mrzli gozdni cesti. Hodila sta polno četrt milje preden je mali mož zopet spregovoril. Rekel je: "Da; modri mož skrije kremen v prod. Toda kaj stori, če ni prodan? Ali kaj veste o tej St. Clareski nepriliki?"

"O angleških generalih nič ne vem, oče Brown;" je veliki mož smeje se odvrnil, "dasi pa nekaj o angleških policistih. Samo to vem, da ste me vlačili v dragoceno dolgem plesu k vsem svetinjam tega možaka, naj bo že kdorkoli. Človek bi mislil, da so ga na šestih krajih pokopali. Spomenik generalu St. Clare-u sem videl v westminsterski opatiji.

Soho vzpenjajočega se jezdeca generala St. Clare-a sem videl na nabrežju. Medaljon generala St. Clare-a sem videl na cesti, kjer je bil rojen, drugega na cesti, kjer je živel; in zdaj me vlačite po temi k tej krsti na vaškem pokopališču. Nekoliko utrujen postajam od te veličastne osebnosti, zlasti ker prav nič ne vem, kdo je bil. Kaj lovite po vseh teh grobnicah in podobah?"

"Samo po eni besedi gledam," je dejal oče Brown. "Po besedi, ki je ni."

"Torej," je vprašal Flambeau; "ali mi nameravate o tem kaj povedati?"

"To moram razdeliti v dva dela," je duhovni pripomnil. "Najprej so tu reči, ki jih vsakdo pozna; in potem so tu reči, ki jih jaz vem. No, to, kar vsakdo ve, je kratko in dovolj jasno. Pa to je tudi popolnoma napačno."

"Prav imate," je veselo dejal veliki mož z imenom Flambeau. "Dajte, začniva na napačnem koncu. Začniva s tem, kar vsakdo ve, kar pa ni res."

"Če ni čisto neresnično, je vsaj zelo nezadostno," je oče Brown nadaljeval; vse namreč, kar javnost ve, je dejanski tole: Javnost ve, da je bil Artur St. Clare velik angleški general in poln uspehov. Ve tudi, da je po sijajnih in opreznih bojih i v Indiji i v Afriki poveljeval proti Braziliju, ko je veliki brazilijski domoljub Olivier izdal svoj zadnji poziv. Ve, da je St. Clair ob tej priliki z zelo majhno močjo napadel Oliviera in da so ga po junaškem odporu ujeli. In to ve, da so St. Clare-a po zajetju vsemu omikanemu svetu na zgražanje obesili na najbližje drevo. Našli so ga, ko so se Brazilijanci umaknili, tam visečega, svoj odlomljeni meč pa je imel obešen okrog vratu."

"In ta poljudna zgodba ni resnična?" je Flambeau namignil.

"Ne," je njegov prijatelj mirno dejal, "ta zgodba, kakor daleč sega, je resnična."

"Hm, mislim, da sega dovolj daleč!" je dejal Flambeau; "toda če je poljudna zgodba resnična, kaj je potem skrivnost."

Mimo precej sto sivih in strahotnih dreves sta šla, preden je mali duhovnik odgovoril. Nato si je zamišljeno grizel prst in dejal:

"Ej, skrivnost je skrivnost duševlovja. Ali bolje, skrivnost dvojnega dušeslovja. V tej brazilijski zadevi sta dva izmed najslavnejših mož sodobne zgodovine ravnala prostaški proti svojima značajema. Pomislite, Olivier in St. Clare sta bila oba junaka — stara stvar in brez smote; bilo je, kakor bitka med Hektorjem in Ahilom. Zdaj pa, kaj bi rekli h kateremu koli dogodku, v katerem je bil Ahilles bojeć, Hektor pa izdajavski?"

(Dalje prihodnjič.)

A. P.:

LASTOVKA

Njen glas je zamrl v piskanju in šumenju. Ali ni začula zdajle njegovega glasu?

"Oh, gospod, hitite vendar! Če nam umrje v tej noči, ne bi pomenilo nič dobrega. Pridite, sama ne vzdržim več! Moj Bog, saj ste vendar oče, pa me v taki noči pustite samo z njo!"

Nikdar si ni upala povedati mu kaj takega; toda danes, danes je sveti gnev prekipeval v njenem srcu, nocoj, ob zvokih orjaškega orkana.

Šele ko je pričel sodnik vzdihovaje vstajati, je stekla nazaj in zaprla burno vrata za seboj, ko da je bil sam hudobni duh še v veži.

"O, kdaj bo konec te strašne noči! Oh, kaj je storilo to ubogo bitje, da mora toliko trpeti!"

Zajokala bi bila, da se ji niso bile solze v grozi strdile. Zunaj je okrog oglov stokalo in žvižgalo. Bilo je, kakor da je zima poslala v to dolino preveč svoje vojske, kajti nastala je očividno gneča v njenih vrstah. Po ulicah je vladala črna tema.

Zdaj je Nežika slišala neko tvrzanje in mislila, da praska smrt po stenah in se plazi bliže in bliže. Skozi špranjo v zavesah je videla divje obraze mimo drvečih peklenščkov kuštravih las in pijanih oči, ki so v razpaljeni strasti poskakovali v plesu, rigali in prhali. Njih surove ljubice pa so jim veselo ploskale.

"Kaj dela zdaj neki stražar?"

Nenadoma, tiha in tuja se je ta neosnovana misel porodila v njenih zbeganih možganih.

Emilija je ves čas zrla nekam predse, dihala mukoma, zakašljala parkrat trudno, brez moči. Izpregovorila je proseče:

"Oh, Nežika, stisni zaveso bolj skupaj!"

Nežika, ki je še vedno stala pri oknu, je hlastno prijela zaveso. Zdajci je za njo nekaj zavzdihnilo in zašumelo. Okrenila se je in umrla bi bila od strahu na mestu, da ni v tem hipu ugledala sodnika, ki je bil medtem prišel v sobo v mehkih čevljih. Mislila je še bila, da je stopil peklenšček in izpustila zaveso, da je še bolj zazijala. Odrevenelost in strah sta jo zapustila in počela se je tresti.

"Papa!"

Emilija je bila zaklicala: "Kaj je, dete?"

Kadar človek kliče iz strahu, ne odgovarja na taka vprašanja. Iztegnila je proti njemu svojo suho, prozorno ročico, ki jo je naglo prijel, počel jo božati in stiskati k sebi. Trenotek sta zrla drug drugemu v oči brez besede. Počasi se je njen pogled pričel obračati k Nežiki, toda polagoma, kakor da ji težko dihanje ne dopušča, da bi se oči prenaglo premikale.

"Nežika!"

Sklonila se je dobra stara ženica doli do njenih ust. On pa je odstopil; težko, z bolečino v srcu.

In prijela je služkinjo za roko, njo, ki ji je bila tudi tuja, toda prijazno tuja, ki ji ne bi storila nikdar nič zlega. Zahtevala je vode; njena usteca so bila suha, izpita od bolezni in od groze.

Spodaj na trgu je sikal strupen smeh zlih duhov. Burja je pretepala neubogljive vetriče, da so cvilili.

Take noči niso za plahe duše, ki bivajo v samoti, v srčni samotnosti, brez ljubečih, morda celo v lastni hiši brez svojcev. Kadar brbrajo bobni vojskujoče se narave in pekečejo podkve divjih jezdecev; kadar grme kotli pobesnelega neba in se sliši mogočna arija njegovih basov.

Zdaj je pretreslo sobo: "Olga!"

Ta vik je oznanjal ono mejo smrtnega strahu, kjer se srce v iskanju ljubezni in zaupanja izgubi v strašno prazni samoti. In nadaljevala se je rohneča maškerada peklenskih divjakov, od blaznega rajanja in razuzdanosti težko hropečih, vriskajočih od strastnega veselja do uničevanja, smrti in gorja, solz in smrtnega strahu.

Petrkavanje, kričanje in suvanje, rjovenje, sikanje in švrkanje, ropot in krohot, ples, smeh, skok in lom, piš, žvižg — to je trajalo vse do jutra, do izmučenja.

5.

Prihajalo je jutro, zaspano in leno, obotavljajoče, kakor bi se sramovalo pokazati opustošbe svoje temne sestre noči.

Olga je odprla oči, pogledala na uro in hlastno skočila iz postelje. Zaspala je bila šele proti jutru, kajti v vroči glavici so ji begale vso noč prečudne slike, ki jih ni umela. Stopila je k oknu in si mela žgoče oči. Pod tankim pajčolanom višnjeve megle je videla postave, v brzi hoji sklonjene naprej, ki so izpuhavale toplo sapo predse.

Vihar je bil proti jutru utihnil. Mu je zmanjkalo moči? Ali je nastopil zopet bojni odmor? Morda pa se je njegovo početje zastudilo Bogu samemu!

Hitela je k Emiliji.

Ko je stopila na ulico, je pogledala v nebo. Oblaki so bili razkosani in nekoliko prozorni. Tekla je urneje.

Tedaj je na enkrat posijalo solnce. Tako nepričakovano! Olga je obstala presenečena, v prsih ji je zaigrala neka sladka tesnoba.

Solnce! Tvorba po ideji, koje nositelja skuša bedni um človeka poiskati, revno srce njegovo v njem resnico najti.

Pritajen ihteči vrisk v srcu Olge je planil na dan: razjasnil ji je lice, užgal ji pogled.

Planila je v sobo bolnice.

Do skrajnosti izmučeni obrazek Emilije se je obrnil k njej, njen pogled jo je siloma pritegnil k sebi.

"Olga! — Hvala ti! O, samo da si ti že tu!"

"Kako ti je?"

"Strah, strah!"

Olga je zdaj ugledala na njem obrazu nova pota, po katerih je hodila groza — morda vso noč.

"Ubožica!"

In strmela je v njeno obličje, zajokala bi bila na glas, da se ni spomnila solnca. Pohitela je k oknu in ga je odprla na široko. Na krvaveča pljuča bolnice se je blagodejno razlil mehko vlažni zrak. "Emilija, poglej to zlato solnce! Reši te strahu, ozdravi te, o, saj boš zdrava! Pomlad ti prinese novih moči. In kaj misliš, kaj bodeva počeli, ko boš prvič spet stopila na prosto? Daj, povej, kakšne so tvoje želje!"

Hitela je z besedami, kakor bi se bala, da jih bo premalo, ki bi pregnale resnico.

Težko in tiho je odgovorila Emilija:

"Želja pač nimam nobenih več."

Srce, živeče srce brez želja? Nekaj silno težkega se je zvalilo Olgi na prsi. Zašumelo ji je v ušesih in ji udušilo jok še v prsih. In v tej neznani, tuji tesnobi srca ni opazila, da je bil medtem oblak že zagrnil solnce. Stala je pri oknu in segla s topim pogledom tja v mračno daljavo. Tam so se proti nebu kopičile daljne gore, mogočne in temnovišnjeve; tam v daljini so se jasno odražali gozdovi, otožno so ždela drevesa povešenih vrhov in vej, kar bolelo ji je od prestanih muk v krišu in v rebrih.

Od sosedovih nekje so priplavali v sobo jasni glasovi: sladka pesem dekliće, spremljana na klavirju. Tedaj jo je predramil glas bolnice:

(Dalje prihodnjič.)

Moderna hčerka.

Oče: "Zorka, včeraj me je vprašal koncipijent Jelševec za tvojo roko. Žal, moraš počakati, ker se mora še prej poročiti tvoja sestra Mira. Ona je starejša in je treba najprej njo preskrbeti."

Hčerka: "Oprosti, oče, kolikor jaz vem, je navada takšna, da spravijo najprej mlajše otroke v posteljo..."

JOHN DAL PIAZ

predsednik Francoske proge

JE UMRL.

New York, N. Y., junija (F.L.P.A.) Francoska parobrodna proga z globoko žalostjo naznanja, da je sprejela kablogram iz glavnega stana v Parizu, naznanjajoč, da je danes umrl predsednik Francoske parobrodne proge, gosp. John Henri dal Piaz.

Gosp. dal Diaz je praznoval svojo 63-letnico rojstva dne 26. februarja 1928. Le njegovi aktivnosti in dinamični moči se je zahvaliti, da je Francoska parobrodna proga dosegla to stopnjo na parobrodnem polju, na katerem se danes nahaja. Gosp. dal Piaz se je pridružil Francoski progi leta 1888, in se je vsled svoje dalekovidnosti in moči stopnjema povišal, ter končno postal predsednik dne 9. novembra 1920.—(Adv.)

ŠEST DNI PREKO OCEANA

Najkrajša in najbolj ugodna pot za potovanje na ogromnih parnikih.

Ile de France, 29. junija - 20. julija (Ob polnoči.)

FRANCE, 6. julija - 3. aug. (Ob polnoči.)

PARIS, 15. julija - 10. aug. (Ob polnoči.)

Najkrajša pot po železnici. Vsakdo je v posebni kabini z vsemi modernimi udobnosti. — Pijača in slavna francoska kuhinja. Izredno nizke cene.

Vprašajte kateregakoli pooblaščenega agenta ali

FRENCH LINE

213 N. Michigan Ave. Chicago, Ill.

Galantea sobozdravnik.

— Zobje vas bole, gospodična. O, ti vražji zobje! Tako divna usta, pa še niso zadovoljni v njih.

Bojazen.

Mati (sinu, ki gre služit vojnike): "Edino, kar ti lahko svetujem: nikar ne začenjaj vojne, Janez!"

NA PRODAJ JE

Rooming House.—Stanovanjska 8 sobna hiša z vso opremo, moderno vrejena hiša, furnace, kota itd. Proda se po z[...] ceni, poslopje in vsa opra[va] osem sob. Oglasite se na [...] S. Lawndale Ave., Chicag[o] —(Adv.)

ZNIŽANA CENA KNJIG

KNJIŽEVNE MATICE S. N. P. J.

AMERIŠKI SLOVENCI—izvrstna krasna knjiga, obsega 6[..] strani, trdo vezana, vredna svoje cene, stane............$3.[..]

SLOVENSKO-ANGLEŠKA SLOVNICA—zelo poučna in lahko razumljiva knjiga za učenje angleščine, s dodatkom raznih koristnih informacij, stane samo............$1.[..]

ZAKON BIOGENEZIJE—tolmači naravne zakone in splošni razvoj, knjiga iz katere namorete črpati mnogo naukov za telesno in duševno dobro 75

PATER MALAVENTURA—V KABARETU—zanimiva povest iz življenja ameriških frančiškanov, in doživljaji rojaka, izvrstno spopolnjena s slikami............75

ZAJEDALCI—resnična povest in prava ilustracija doslej skritega dela življenja slovenskih delavcev v Ameriki............75

JIMMIE HIGGINS—krasna povest, ki jo je spisal sloviti ameriški pisatelj Upton Sinclair, poslovenil pa Ivan Molek 60

ZAPISNIK 8. REDNE KONVENCIJE S. N. P. J., 252 strani mehko vezana, stane samo............15

"HRBTENICA"—drama v treh dejanjih s prologom in epilogom —mehko vezana, stane samo............10

"INFORMATOR"—knjižica z vsemi potrebnimi podatki o S. N. P. J.—zelo priporočljiva za člane—stane samo............10

Vse knjige skupaj vam pošljemo za $7.90.

Pišite ponje na:

KNJIŽEVNA MATICA S. N. P. J.

2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

IZVRSTNA PRILIKA

Člani in članice S. N. P. J.

Sedaj lahko dobite

list Prosveta vsak dan za eno leto in knjigo AMERIŠKI SLOVENCI, vredno $5.00—ako nam pošljete brez odbitka svoto $7.50.

Ali pa tri knjige: SLOV.-ANGLEŠKA SLOVNICA, vredna $2.00, ZAKON BIOGENEZIJE, vredna $1.50, in PATER MALAVENTURA V KABARETU, vredna $1.50, skupaj vrednost $5.00 in dnevnik Prosveta za eno leto za svoto $7.50.

To velja za člane S. N. P. J. za vse stare in nove naročnike. Ne člani plačaje $9.00.

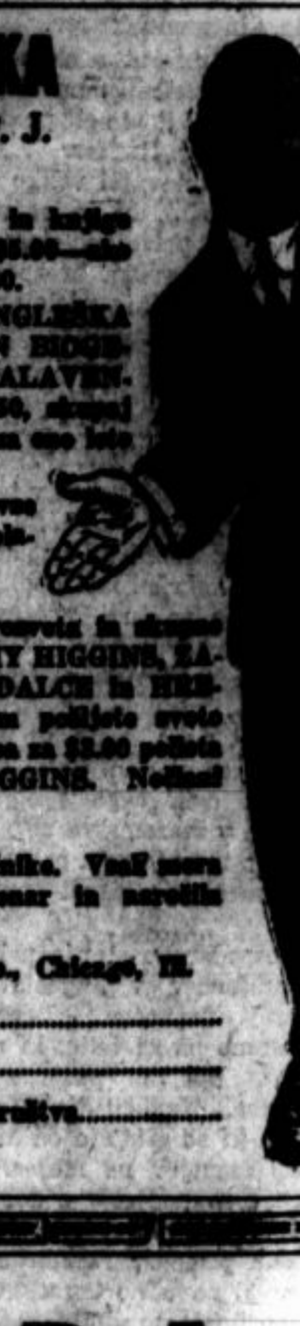

Lahko dobite pol leta dnevnik Prosveta in skupno vrednosti za $2.50 knjig, n. pr. JIMMY HIGGINS, ZAKON BIOGENEZIJE, ali pa ZAJEDALCE in HRBTENICO in INFORMATOR ako nam pošljete svoto $4.00. Ne člani pošljejo $4.60. Ali pa za $2.00 pošljete list Prosveta in knjigo JIMMY HIGGINS. Ne člani $3.60.

To vse velja za stare in nove naročnike. Vsak mora poslati celo svoto brez odbitka. Denar in naročila pošljite na upravništvo na naslov:

Prosveta, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Ime ....

Naslov ....

Država.............................. Čl. društva..................

Pošiljam $..............................

Tiskarna S.N.P.J.

SPREJEMA VSA V TISKARSKO OBRT SPADAJOČA DELA

Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice, časnike, knjige, koledarje, letake itd. v slovenskem, hrvatskem, slovaškem, češkem, nemškem, angleškem jeziku in drugih

VODSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANSTVO S. N. P. J., DA TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI

Cene zmerne, unijsko delo prve vrste. Vsa pojasnila daje vodstvo tiskarne

Pišite po informacije na naslov:

S. N. P. J. PRINTERY

2657-59 So. Lawndale Avenue

CHICAGO, ILL.

TAM SE DOBE NA ŽELJO TUDI VSA USTMENA POJASNILA